

WEKO-WIJZER

- 1. Voorwoord
- 1. Uitspraken van de Protestcommissie
- 15. Van de groene tafel
- 17. De EBL Tournament Directors course
- 20. CLB-examen september 2005 - Spelregels
- 23. CLB-examen september 2005 - Rekengedeelte
- 28. CLB-examen - antwoorden Spelregels
- 31. CLB-examen - antwoorden Rekengedeelte
- 35. One void too many

26e jaargang
nr. 101
voorjaar 2006

Voorwoord

door Marc van Beijsterveldt

Na jubileumnummer 100 gaan we gewoon door waar we gebleven waren: nr. 101 ligt voor u. De corrector liet zich al enthousiast uit over de inhoud: allemaal nieuwe lezenswaardige stukken en niet die ouwe saaie hap. Een grote hoeveelheid protesten met toelichtingen door PK-leden, twee lezenswaardige stukken van Weko-lid Hans van Staveren,

uiteraard een aflevering van de rubriek "van de groene tafel" (zoals u weet zijn inzendingen welkom op t.kooyman@worldonline.nl) en tot slot het CLB-examen van september 2005, deze keer van commentaar voorzien door Wekovoorzitter Marcel Schoof. We moeten kopiëren - veel leesplezier!

Uitspraken van de Protestcommissie

door Marc van Beijsterveldt

commentaar door Tjeerd Kootstra (05-17 t/m 05-24) en Roald Ramer (05-25 t/m 05-33)

Protest 05-17

Clubparencompetitie

Spel 22 ♠ AVB975

O / OW ♥ H10

♦ 8642

♣ 10

♠ —

♥ AV96543

♦ 93

♣ AH86

W N
Z O

♠ 62

♥ 72

♦ AHB1075

♣ V72

♠ H10843

♥ B8

♦ V

♣ B9543

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	2♣	pas
2♥	2♠	pas	pas
3♦	3♠	4♦	pas
4♥	4♠	allen passen	

Tafelresultaat: 4♠ C

Tijdens het bieden heeft zuid bij zijn tweede biedbeurt volgens OW eerst het 3♠-kaartje uit de bidding box gehaald maar dat weer teruggezet en gepast. Nu noord, mogelijk met de informatie dat zuid duidelijk een bod heeft overwogen, alsnog 4♠ biedt, willen NZ zich hun rechten voorbehouden en ze roepen de WL. Deze laat het spelen voortgaan en komt later terug. In eerste instantie besluit hij de score te laten staan omdat hij vindt dat OW de arbiter hadden moeten roepen op het moment dat de overtreding plaatsvond. Na afloop van de clubavond herziet hij echter zijn mening en stelt alsnog een arbitrale score vast van 4♥ +2.

Daarmee zijn NZ het niet eens en men vraagt daarom het club-PC een uitspraak te doen. Dat is het eens met de WL en het past art. 16C2 toe: "Voor de overtredende partij is informatie die voortkomt uit een ingetrokken handeling van de eigen partij ... niet geoorloofd." Het comité vindt "na het ongeoorloofde bod van 3♠ door noord en het verdere passen van zuid het 4♠-bod onmiskenbaar ingegeven door de ingetrokken bieding". Daarmee zijn NZ niet tevreden. In een uitgebreide brief wordt de redenering waarom noord nog 4♠ meende te kunnen bieden, uiteengezet. Dat bleek niet voldoende om de PK te overtuigen want die overwoog het volgende:

- dat niet zozeer sprake is van een ingetrokken bieding door zuid als wel van een handeling van zuid tijdens zijn tweede biedbeurt waarbij hij heeft overwogen een bod te doen i.p.v. te passen, hetgeen voor noord ongeoorloofde informatie bevat;
 - dat daarom niet art. 16C2 maar art. 16A dient te worden toegepast;
 - dat noord zich dient te onthouden van een keuze die onloochenbaar door de ongeoorloofde informatie kan zijn gesuggereerd;
 - dat van de voor de hand liggende mogelijkheden voor noord (te weten passen of 4♠ bieden) de keuze om 4♠ te bieden kan zijn gesuggereerd door de ongeoorloofde informatie;
 - dat derhalve het bieden van 4♠ niet is toegestaan;
- en besluit
- de beslissing van het protestcomité in stand te houden;
 - het protestgeld niet te retourneren.

Protest 05-19

Eerste Divisie parencompetitie

Spel 10

♠ H542

O / Allen

♥ B

♦ A642

♣ A832

♠ AB6

♥ H7642

♦ VB8

♣ H4

N

W

Z

♠ V1073

♥ V10953

♦ 7

♣ V105

♠ 98

♥ A8

♦ H10953

♣ B976

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	pas	pas
1♥	doublet	3♥ *	? pas
pas	doublet	pas	3SA *
pas	4♣	allen passen	

Tafelresultaat: 4♣ -1

Het 3♥-bod is uitgelegd als 7-9 punten. Vanuit de NO-kant van het scherm gezien bleef de tray na het 3♥-bod vrij lang weg; zuid vroeg naar de betekenis van 3♥ en west dacht 10-15 seconden na. Voor de NO-kant van het scherm was het niet duidelijk of zuid of west had nagedacht. De wedstrijdleader vond dat er dus geen overtreding was en merkte bovendien op dat hij in 'paren' actie na 3♥ begrijpelijk vond.

Daarmee waren OW het niet eens. Zij merken op dat duidelijk was dat zuid om uitleg had gevraagd (dat was niet schriftelijk, zoals voorgeschreven, maar mondeling gebeurd), dat de actie van noord om het bieden open te houden niet opgelegd is en dat ze het bovendien vreemd vinden dat de niet-overtredende partij in protest moet.

Dat laatste is een wijd verbreid misverstand. De wedstrijdleader heeft geen overtreding vastgesteld dus er is helemaal geen niet-overtredende partij - beter gezegd: er zijn twee niet-overtredende partijen. De last van het protest ligt dus bij het paar dat niet tevreden is met zijn score - en dat is iets anders. De PK had weinig moeite met dit geval en overwoog het volgende:

- dat door de wedstrijdleader geen door zuid veroorzaakte vertraging in het doorschuiven van de tray is vastgesteld;
- dat er daarom voor noord geen ongeoorloofde informatie beschikbaar is

zodat hij vrij is in de keuze van zijn biedingen;

- dat er daarom geen reden is het tafelresultaat te wijzigen.

en besloot

- de beslissing van de wedstrijdleader in stand te houden;
- het protestgeld niet te retourneren.

Commentaar

Ja, het is nu eenmaal de bedoeling van biedschermen dat je onder meer niet weet wie er aan de beurt is om te bieden en wie er gedacht heeft. Daarom moeten vragen en antwoorden via een elegant blocnootje uitgewisseld worden. Gebeurt dit niet dan weet de andere kant evt. wat er aan de hand is maar dit is een probleem veroorzaakt door beide partijen. Dit veroorzaakt twee niet-overtredende partijen (behalve op het verbale vlak) en je kunt moeilijk iets herstellen als er niets misging.

Protest 05-20

Tweede Divisie parencompetitie

Dit protest richtte zich niet tegen het gebeurde op een bepaald spel maar tegen het door een paar in de Tweede Divisie gebruikte biedsysteem.

Dit systeem, "Double Space" genaamd, ziet er als volgt uit:

1♣ 3-4 kleurenspeel 8-10 of 15-18

1♦ 1-2 kleurenspeel 8-10 of 15-18

1♥ 3-4 kleurenspeel 11-14 of 19+

1♠ 5+ klaveren 11-14 of 19+

1SA5+ ruiten 11-14 of 19+

2♣ 5+ harten preëmpt of 13-14 of 19+

2♦ 5+ schoppen preëmpt of 13-14 of 19+

2♥ 5+ harten 10-12

2♠ 5+ schoppen 10-12

Daarbij moet 3-4 kleurenspeel worden gezien als gebalanceerd of 3-kleurenspeel.

De wedstrijdleader kon in de 'Regeling Bruine Stickerconventies en Hoogst Ongebruikelijke Methoden' geen bepaling vinden die het gebruik van dit systeem niet toestaat. Wel verbood hij het in de eerste zitting omdat de systeemkaart naar zijn mening gebrekkig was maar na aanvulling in de pauze was dat probleem opgelost.

De PK, waaraan het systeem vervolgens werd voorgelegd, overwoog het volgende:

- dat is gebleken dat het OW-paar

voorafgaand aan de competitie per e-mail over het biedsysteem dat het voornemens was te gaan gebruiken, heeft gecorrespondeerd met de secretaris van de Wedstrijdcommissie (het regelend bestuur);

- dat deze daarin heeft verklaard geen belemmering te zien in dat voorgestelde biedsysteem;
- dat de arbiter conform de door de Weko uitgezette lijn in dezen heeft beslist;
- dat OW hun protest tegen goedkeuring van dit systeem daarom niet aan de Protestcommissie doch aan de Wedstrijdcommissie dienen te richten.

en besloot daarom

- zich niet ontvankelijk te verklaren over dit protest te beslissen;
- het protest door te sturen aan de Weko met het verzoek daarop nog voor het tweede weekend van deze competitie te beslissen.

Commentaar

Leuk klusje voor de Weko, waarbij ik het vermoeden heb dat ze het laten spelen. Dit mede ter voorkoming van andere perikelen als:

- trekken we de competitie scheef als het ene weekend iets wel mag en het tweede niet;
- wat er evt gedaan moet worden met de behaalde scores van een HOM-systeem.

Protest 05-21

Tweede Divisie parencompetitie

Spel 6 ♠ H432

O / OW ♥ 865

♦ AV6

♣ 652

♠ B1085

♥ B73

♦ 875

♣ 1097

W N
Z O

♠ A76

♥ V42

♦ 102

♣ AVB83

♠ V9

♥ AH109

♦ HB943

♣ H4

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	1SA *	doublet
redoublet	*pas	2♣	pas *
pas	pas		

Tafelresultaat: 2♣ C

De 1SA-opening is zwak (12-14), het doublet belooft punten, het redoublet is volgens afspraak een éénkleurenspeel en 2♣ is verplicht zodat west kan passen of zijn kleur kan bieden. Zuids pas toont twee of drie slechte klaveren (doublet zou 'optional' zijn) en nu west past (daarmee ten minste een vijfkaart klaveren suggererend), vindt noord dat hij te weinig heeft om het bieden open te houden.

Nu de dummy een 4-3-3-3-verdeling blijkt te hebben, maken NZ bezwaar tegen het bieden en de daarvan gegeven uitleg. West verklaart met een 4-3-3-3 geen goed systeembod te hebben en hoopte er maar het beste van.

De WL laat de score staan. Hij vindt de uitleg weliswaar onduidelijk maar "het lijkt hem niet winnend om met de meerderheid van de punten 2♣ tegen te spelen".

NZ moeten dus hogerop om hun score te verbeteren. De PK overweegt tijdens de behandeling:

- dat de door OW gegeven uitleg van het redoublet niet onjuist maar wel onvolledig is geweest;
- dat de slechte score die door NZ op dit spel is behaald, echter voor het overgrote deel te wijten is aan hun passiviteit tijdens het bieden;
- dat tussen de onder het eerste resp. tweede aandachtspunt genoemde overwegingen onvoldoende verband bestaat om de score op dit spel aan te passen.

en besluit daarom

- de beslissing van de wedstrijdleider te bekrachtigen;
- OW aan te bevelen de uitleg van hun afspraken in deze en vergelijkbare situaties uit te breiden met de mogelijkheid dat partner gedwongen kan zijn van de standaard-afpraak af te wijken;
- het protestgeld niet te retourneren.

Commentaar

Wederom een geval dat als de tegenpartij een overtreding begaat, je je niet alles kunt veroorloven (ik heb een goede score als zij een fout maken). En passen met negen punten is nu wel erg passief.

Protest 05-22

Tweede Divisie parencompetitie

Spel 9 ♠ HV9

N / OW ♥ 652

♦ A75

♣ V1085

♠ 87

♥ A943

♦ 109863

♣ 92

W N
Z O

♠ A65

♥ HV107

♦ B

♣ H7643

♠ B10432

♥ B8

♦ HV42

♣ AB

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
—	1SA *	2♣ *	3SA

allen passen

Tafelresultaat: 3SA -1

De 1SA-opening is zwak (11-14) en 2♣ wordt uitgelegd als Landy (beide hoge kleuren). De systeemkaart van OW vermeldt alleen "DONT tegen 1SA" en NZ vinden het op zijn minst merkwaardig dat oosts hand daarmee overeenkomt maar de uitleg anders is. Ze denken anders in een schoppencontract terecht te kunnen komen en de wedstrijdleader heeft daarvoor begrip: hij wijzigt de score in 4♠ contract omdat "in een schoppencontract vijf keer tien slagen zijn gemaakt". Dat is een volle nul voor OW want in alle gevallen betrof het een deelscore en ze gaan daarom in protest.

Bij de PK vinden ze gehoor en overwogen wordt:

- dat de uitleg van het 2♣-bod niet overeenkomt met de volgens de systeemkaart door dit paar in deze situatie gemaakte afspraak;
- dat NZ door de onjuiste uitleg in hun bieden zijn gehinderd;
- dat echter niet duidelijk is in welk contract het bieden zou zijn geëindigd als NZ tijdig over de juiste uitleg van het bieden van NZ hadden beschikt.

en het besluit is daarom

- de beslissing van de wedstrijdleader niet in stand te houden;
- de score op spel 9 vast te stellen op Gemiddelde plus voor NZ en Gemiddelde min voor OW;
- het protestgeld te retourneren.

Commentaar

NZ zijn hier zeker benadeeld want er wordt ze de kans op een schoppencontract ontnomen. Nu moeten we ons afvragen hoe vaak NZ in de manche komen en hoe vaak OW dat dan down spelen (♥H start en ♦B na en later een ruiten *ruff*). Er zou nu dus een gouden midden gevonden moeten worden tussen 3♠ en 4♠ met al dan niet negen/tien slagen gehaald. Dat is een beetje veel gevraagd, derhalve de gemiddelde plus/min.

Protest 05-23

Tweede Divisie parencompetitie

Spel 11 ♠ 982

Z / — ♥ 102

♦ A95

♣ A10987

♠ 543

♥ AB83

♦ B64

♣ HV5

W N
Z O

♠ AB76

♥ H9654

♦ H732

♣ —

♠ HV10

♥ V7

♦ V108

♣ B6432

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	—	1SA *
pas	pas	2♣ *	pas
2SA	pas	3♥	pas
4♥	allen passen		

Tafelresultaat: 4♥ -1

De 1SA-opening is gealerteerd en is waarschijnlijk een mini-SA (10-12) maar informatie daarover ontbreekt. 2♣ wordt niet gealerteerd maar is systematisch voor de hoge kleuren. Aangezien 2SA hoe dan ook echt is, vindt noord dat 3♥ bieden niet meer kan want oost heeft de ongeoorloofde inlichting dat zijn 2♣-bod misschien niet is begrepen. West kan nog best bijv. een 2-1-5-5 verdeling hebben. De wedstrijdleader is het daarmee gedeeltelijk wel eens. Pas lijkt hem echter geen alternatief en "daarna leiden alle wegen naar 4♥ contract".

Ook dit NZ-paar moest dus naar de PK voor verbetering van de score. Dat gebeurde niet en de PK overwoog daarbij:

- dat het door west niet alerteren van het 2♣-bod van oost voor hem ongeoorloofde informatie bevat;
- dat oost zich dient te onthouden van een keuze die onloochenbaar door de ongeoorloofde informatie kan zijn gesuggereerd (art. 16A);
- dat van de voor de hand liggende mogelijkheden voor oost (te weten doorbieden of passen na 2SA) de keuze om door te bieden niet is gesuggereerd door de ongeoorloofde informatie;
- dat het eindcontract daarom hoogstwaarschijnlijk altijd 4♥ zal zijn, zodat er geen reden is het tafelresultaat te wijzigen.

en besloot daarom:

- de beslissing van de wedstrijdleader in stand te houden;
- het protestgeld te retourneren.

Commentaar

OW begaan hier zeker een overtreding, west door het niet alerteren en oost door met zijn bieden van 3♥ voor de tweede keer zijn kaart aan te willen geven. Het enige in aanmerking komende bod met de oosthand lijkt 3♦ en daarna zal via bijvoorbeeld 3♥ - 4♥ waarschijnlijk het eindcontract bereikt worden. Derhalve staat de score maar krijgen NZ hun geld terug omdat ze zich terecht benadeeld voelden.

Protest 05-24

Tweede Divisie parencompetitie

Spel 5 ♠ VB643

N / NZ ♥ 92

♦ 53

♣ AH102

♠ AH2

♥ B754

♦ AVB8

♣ 64

W N
Z O

♠ 107

♥ HV863

♦ 10642

♣ 75

♠ 985

♥ A10

♦ H97

♣ VB983

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
—	2♠ *	pas	pas
doublet	pas	3♥	3♠
... pas	pas	4♦	pas
4♥	allen passen		

Tafelresultaat: 4♥ C

De 2♠-opening is Muiderberg. Het bieden daarna spreekt voor zich (het doublet belooft ten minste twaalf punten en ten minste een driekaart harten) maar voor wests pas in zijn tweede biedbeurt heeft hij even nagedacht. Dat is een ongeoorloofde inlichting voor oost en NZ hebben daarom hun bedenkingen bij het doorbieden van oost. Oost verklaart dat hij gezien de kwetsbaarheid NZ niet 3♠ wilde laten spelen maar daarvoor heeft de WL geen begrip. Voor de volledigheid vraagt hij aan enkele spelers of ze nog actie ondernemen: vijf keer wordt gepast en één keer gedoubleerd. Dat is voldoende om een andere actie dan pas niet meer toe te staan en de score te wijzigen naar 3♠ -1.

OW zijn het daarmee niet eens en ze gaan in protest. De PK heeft er weinig moeite mee en formuleert de overwegingen als volgt:

- dat de door de wedstrijdleader bij wests bieden vastgestelde afwijking in het normale tempo voor oost ongeoorloofde informatie bevat;
- dat de denkpauze mogelijke twijfel uitdrukt of west wel of niet nogmaals wil bieden;
- dat oost zich dient te onthouden van een keuze die onloochenbaar door de ongeoorloofde informatie kan zijn gesuggereerd (art. 16A);
- dat van de voor de hand liggende mogelijkheden voor oost (te weten passen en 4♦ bieden) de keuze om 4♦ te bieden kan

zijn gesuggereerd door de ongeoorloofde informatie;

- dat derhalve het bieden van 4♦ niet is toegestaan;
- dat daarom een score moet worden vastgesteld op basis van een 3♠-contract door noord.

en besloot niet verrassend:

- de beslissing van de wedstrijdleader te bekrachtigen;
- het protestgeld niet te retourneren.

Commentaar

Oost mag volgens het boekje bieden wat hij wil maar niet als dat evt. ingegeven kan zijn door een OI en deze oosthand ziet er erg twijfelachtig uit.

Protest 05-25

Tweede Divisie viertallencompetitie

Spel 13 ♠ A32

N / Allen ♥ HVB3

♦ H987

♣ V3

♠ B1097

♥ A10987

♦ A

♣ A109

W N
Z O

♠ HV5

♥ 4

♦ VB104

♣ HB865

♠ 864

♥ 752

♦ 6532

♣ 742

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
------	-------	------	------

—	1SA	doublet	2♣
---	-----	---------	----

? 4♥	allen passen		
------	--------------	--	--

Tafelresultaat: 4♥ -1; andere tafel OW 3♣ +2. Gelukkig schreef het OW-paar zelf de betekenis van het doublet op het protestformulier want de WL deed het niet: het is óf vijf of meer klaveren óf vier of meer harten met vier of meer ruiten. 2♣ is in principe echt maar hier gebruikt om te vluchten uit 1SA gedoubleerd (vergelijk ook protest 05-21). Het gevolg was wel dat west nu meende te concluderen dat partner de rode kleuren moest hebben en hij bood wat hij dacht te kunnen maken.

De wedstrijdleader vond dat er inderdaad sprake was van verkeerde uitleg maar de beslissing die hij nam was vrij onbegrijpelijk: "de score op spel 13 komt te vervallen en de

overtredende partij (NZ) krijgt 3 imp straf". Dat alleen al lijkt voldoende om in protest te gaan en dat is dan ook wat NZ deden. Bij de PK kregen ze gehoor want die overwoog:

- dat het niet alerteren van 2♣ geen overtreding is daar zuid slechts probeert uit het gedoubleerde 1SA-contract te vluchten en als algemeen bekend verondersteld mag worden dat daarbij niet per se slechts vierkaarten geboden worden;
- dat er daarom geen nadeel kan zijn voor OW zodat er ook geen reden is een arbitrale score vast te stellen;
- dat OW er beter aan doen hun bieden te baseren op conclusies uit door henzelf gedane biedingen dan uit door die van hun tegenstanders.

en besloot daarom

- de beslissing van de wedstrijdleader te vernietigen;
- de score op spel 13 vast te stellen op het tafelresultaat, 4♥ -1 door west, NZ +100;
- het protestgeld te retourneren.

Commentaar

Conventionele biedingen – op een paar specifieke uitzonderingen na – moeten gealerteerd worden en toch kun je er niet altijd zeker van zijn dat een niet-gealerteerd bod natuurlijk moet zijn. Een ervaren westspeler dient zich te realiseren dat zuid na het doublet van oost geen lange klaveren hoeft te hebben en dat noord dat bod mogelijk niet zou alerteren als dat niet met de partner afgesproken is. Spelregels bieden achteraf geen bescherming in dergelijke situaties.

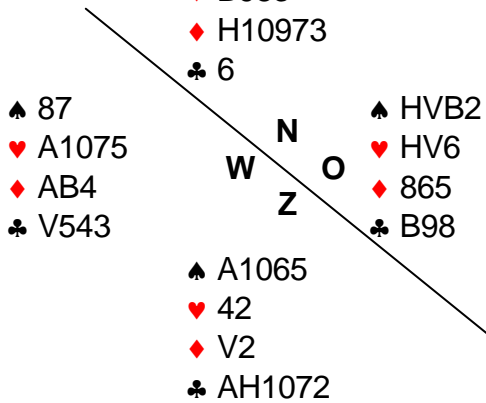
Zo bezien was dit een eenvoudige zaak. Een kanttekening is hier echter op zijn plaats. Als noord-zuid een ingespeeld paar vormen dan zou noord opgevallen moeten zijn dat zijn partner 2♣ even makkelijk mét klaveren als zónder klaveren biedt. Dergelijke gebruiken dienen wel degelijk gealerteerd te worden. Maar zelfs in dat geval zou de WL er goed aan doen het tafelresultaat te laten staan en aan het overtredende paar een passende straf op te leggen.

Protest 05-26

Eerste Divisie parencompetitie

Spel 6

O / OW

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	1♣ *	2♣ (*)
? doublet	3♦	? pas	pas
doublet	allen passen		

Tafelresultaat: 3♦! -2

OW gebruiken afhankelijk van de kwetsbaarheid twee verschillende systemen en daarbij is de 1♣-opening óf ten minste een doubleton óf Precisie (16+ punten). In beide gevallen moet worden gealerteerd en mede daardoor ontstond het misverstand bij NZ.

Zuid deed een natuurlijk 2♣-bod (na de doubletonopening) maar noord legde dat uit als schoppen en ruiten omdat hij op de (verkeerde!) systeemkaart zag dat OW Precisie spelen.

De WL vond het de verantwoordelijkheid van OW dat ze de tegenstanders tijdig duidelijk maken wat er aan de hand is (spelend met schermen is dat al helemaal geen probleem, MvB) en wijzigde daarom de score naar gemiddelde plus voor NZ en gemiddelde min voor OW op basis van art. 40C en 12C1. OW waren het daarmee niet eens en togen naar de PK om daar te proberen hun goede score terug te krijgen. Dat lukte niet want de PK overwoog:

- dat OW onvoldoende hebben gedaan hun tegenstanders duidelijk te maken dat zij bij verschillende kwetsbaarheden een verschillend biedsysteem hanteren nu is gebleken dat dit in elk geval bij noord niet voldoende duidelijk is overgekomen;
- dat de verkeerde uitleg door noord van het 2♣-bod daarom veroorzaakt wordt door de bij hem niet bekende betekenis van de 1♣-opening;
- dat de wedstrijdleider daarom terecht een

arbitrale score heeft vastgesteld waarbij zij NZ als niet-overtredende partij en OW als overtredende partij beschouwde;

- dat in een wedstrijd waarin slechts een beperkt aantal spellen per tafel wordt gespeeld, zoals in een parenwedstrijd, het de vraag is of überhaupt zou moeten worden toegestaan twee systemen te hanteren.
- en besloot
- de beslissing van de wedstrijdleider te bekrachtigen;
 - het protestgeld niet te retourneren;
 - de Weko te verzoeken zich te beraden op het toelaten van twee verschillende systemen in een wedstrijd met korte ronden, zoals een parenwedstrijd.

Commentaar

Bij de aanvang van de ronde hebben OW aan hun tegenstanders meegedeeld dat ze afhankelijk van de kwetsbaarheid twee verschillende systemen speelden maar op het moment suprême heeft noord toch de verkeerde systeemkaart gepakt. De WL heeft de verantwoordelijkheid voor het misverstand bij oost gelegd. Dit doet denken aan regelmatig voorkomende gevallen waar een speler beweert zich niet bewust te zijn van een alert van de tegenstander. Er wordt nagegaan of de alerterende speler zijn uiterste best heeft gedaan zijn intentie duidelijk te maken. Zo niet dan wordt ie bestraft voor het verzuim van zijn plicht.

Wat zouden OW in het onderhavige geval beter kunnen doen? Het makkelijkste is de betekenis van alle gevoelige biedingen ongevraagd meteen op te laten schrijven. Men dient zich immer te realiseren dat met te veel papieren op één hoop een ongeluk op de loer ligt. Er valt dus ook te denken aan één systeemkaart waarop beide systemen op een handige manier samengevat zijn.

Protest 05-27

Tweede Divisie parencompetitie

Spel 2 ♠ V63

O / NZ ♥ H3

♦ H10982

♣ B52

♠ AB98

♥ V972

♦ 3

♣ A974

W N
Z O

♠ 542

♥ A1064

♦ VB64

♣ 108

♠ H107

♥ B85

♦ A75

♣ HV63

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	pas	1♣
pas	1SA	pas	pas
2♣	? 2♦	pas	pas
2♥	allen passen		

Tafelresultaat: 2♥ +2.

Noord vraagt voordat hij 2♦ biedt, naar de betekenis van 2♣ en krijgt als antwoord dat er geen afspraak is. West zou dus ongeoorloofde informatie kunnen hebben dat zijn partner hem nog niet begrepen heeft en misschien is zijn herhaald 'balanceren' daardoor te verklaren. De WL is van mening dat pas een redelijk alternatief is en noteert verder dat hij niet zeker is van het resultaat in 2♦. Eén down lijkt niet onredelijk en daarom wordt dat de arbitrale score.

Daarmee zijn OW het niet eens. Ze schrijven o.a. dat 2♣ two way is en partner voor de zekerheid, als noord past, wel 2♥ zal bieden. Omdat noord 2♦ biedt, is oost voor een vrijwillig bod te zwak en moet west het bieden, met zijn 4-4-1-4-verdeling openhouden omdat "je in modern parenbridge met zo'n verdeling 2♦ niet laat spelen".

De PK heeft enig begrip voor dit standpunt maar komt tot de conclusie dat de wedstrijd-leider de juiste beslissing heeft genomen. Wel wordt het protestgeld geretourneerd. De overwegingen waren:

- dat de uitleg van oost op de vraag van noord wat de betekenis van wests 2♣-bod is, voor oost ongeoorloofde informatie bevat;
- dat op dat moment wests bedoeling om een hand te beschrijven die geschikt of althans bereid was om in de hoge kleuren

de deelscore te bestrijden, mogelijk niet duidelijk werd aan oost;

- dat van de voor de hand liggende mogelijkheden voor west (te weten passen of nogmaals een bod doen) de keuze om 2♥ te bieden kan zijn gesuggereerd door de ongeoorloofde informatie;
- dat west zich dient te onthouden van een keuze die onloochenbaar door de ongeoorloofde informatie kan zijn gesuggereerd (art. 16A);
- dat derhalve het bieden van 2♥ niet is toegestaan;
- dat het waarschijnlijk is dat het dan te spelen 2♦-contract één down zal gaan. en het besluit werd als volgt geformuleerd
- de beslissing van de wedstrijd-leider te bekrachtigen;
- het protestgeld te retourneren.

Commentaar

Let wel op dat oost het 2♣-bod niet gealtereerd heeft en dat dit op zich ook al een ongeoorloofde informatie voor west is. Zowel de WL als de PK hebben geoordeeld dat het 2♥-bod van west in de gegeven situatie niet vanzelfsprekend was terwijl voor west duidelijk was dat de intentie van zijn voorafgaande 2♣-bod voor de partner niet duidelijk was. De enige mogelijke conclusie is dat het bieden van 2♥ niet is toegestaan.

Protest 05-28

Tweede Divisie parencompetitie

Spel 12 ♠ HB10
W / NZ ♥ V6542
♦ 753
♣ 32

♠ V942 ♥ H873 ♦ VB9 ♣ V9	W N Z O	♠ 85 ♥ B5 ♦ AH108642 ♣ H7
-----------------------------------	--	------------------------------------

♠ A763
♥ A9
♦ —
♣ AB108654

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
pas	pas	3♦	4♣
? pas	4♥	pas	5♣

allen passen

Tafelresultaat: 5♣ C.

4♣ wordt uitgelegd als de zgn. wereldconventie: klaveren plus één hoge kleur. Noords 4♥ is dan pas/correct voor de hoge kleur maar door de door noord gegeven uitleg weet zuid dat hij zich heeft vergist. Daarvan mag hij geen gebruik maken en de vraag is dus of 5♣ nog door de beugel kan. De wedstrijdleader vond van wel maar OW vonden nog steeds van niet en gingen dus naar de PK.

De PK gaf OW gelijk en overwoog daarbij:

- dat de uitleg van noord op de vraag wat de betekenis van zuids 4♣-bod is, voor zuid ongeoorloofde informatie bevat;
- dat van de voor de hand liggende mogelijkheden voor zuid (te weten passen of 5♣ bieden) de keuze om 5♣ te bieden kan zijn gesuggereerd door de ongeoorloofde informatie;
- dat zuid zich dient te onthouden van een keuze die onloochenbaar door de ongeoorloofde informatie kan zijn gesuggereerd (art. 16A);
- dat derhalve het bieden van 5♣ niet is toegestaan;
- dat het waarschijnlijk is dat het dan te spelen 4♥-contract drie down zal gaan.

en besloot daarom

- de beslissing van de wedstrijdleader niet in stand te houden;
- de score op spel 12 vast te stellen op 4♥ -3 door noord, NZ -300;
- het protestgeld te retourneren.

Commentaar

Zuid heeft twee alternatieven: hij kan passen of 5♣ bieden. Door de uitleg weet zuid dat noord mede op de veronderstelde hartenkleur van zuid 4♥ biedt en dat zou hem ertoe hebben kunnen brengen nogmaals klaveren te bieden. Hij heeft wel een zevenkaart klaveren maar partner kan best een zeskaart harten hebben met een hand die hij niet heeft willen openen (noord heeft een gepaste hand). Dat hij een dergelijke hand hoogstwaarschijnlijk niet heeft, wordt door de ongeoorloofde informatie duidelijk.

De arbitrale score werd vastgesteld op basis van de frequentiestaat. Er was drie keer in 4♥ gespeeld en dat contract was respectievelijk één, twee en drie down gegaan.

Protest 05-29

Tweede Divisie parencompetitie

Spel 15 ♠ HV8
Z / OW ♥ H74
♦ 2
♣ HVB1086

♠ 653 ♥ AB32 ♦ AB9 ♣ A93	W N Z O	♠ A9742 ♥ 1096 ♦ H1043 ♣ 4
-----------------------------------	--	-------------------------------------

♠ B10
♥ V85
♦ V8765
♣ 752

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	—	pas
1SA *	? doublet	2♠	pas
pas	3♣	pas	... pas
pas			

Tafelresultaat: 3♣ -1.

De 1SA-opening belooft 10-13 punten (opmerkelijk dat west deze veertienpunter met drie azen met 1SA opent, MvB), het doublet is punten en 2♠ is gewoon echt. Noords 3♣ lijkt normaal maar voor zuids laatste pas heeft hij, zo verklaart hij, even over de situatie nagedacht. Daardoor voelt west zich benadeeld want hij meent "er uitgedacht" te zijn. De wedstrijdleader ziet geen overtreding en laat de score staan zodat OW naar de Protestcommissie moeten voor verbetering van hun score.

Die overwoog tijdens de behandeling:

- dat de wedstrijdleider zich helaas niet heeft uitgesproken over de lengte van de denkpauze die vooraf ging aan zuids laatste pas;
- dat zuid een bridgetechnische reden kan hebben gehad een bieding te overwegen, bijvoorbeeld in het geval dat west de beloofde 10-13 HCP, noord een sterke hand en oost een zeer zwakke hand met uitsluitend schoppenlengte zou hebben;
- dat in dit specifieke geval daarom het tafelresultaat gehandhaafd kan blijven maar dat in meer evidente gevallen waarbij een speler (met een zwakke hand) door een woord, gebaar of tempo een tegenstander tot een verkeerde gevolgtrekking laat komen waarbij hij kon weten dat dat in zijn voordeel zou werken (art. 73F2), tot het vaststellen van een arbitrale score dient te worden besloten.

en besloot

- de beslissing van de wedstrijdleider te bekrachtigen;
- het protestgeld niet te retourneren.

Commentaar

Artikel 73F2 is een gevoelige materie. Iedereen is het erover eens dat een speler met een zeer zwakke hand ook even mag nadenken, bij voorbeeld over een preëemptieve of opzettelijk misleidende actie ondanks de mogelijkheid dat elke denkpauze in zijn voordeel zou kunnen werken. Bij de beoordeling van dergelijke situaties is dus de lengte van de denkpauze van een doorslaggevend belang. In het gegeven geval is het duidelijk dat zuid geen 3♠ van west wil horen. Als hij met zijn minimale waarden echt lang over zijn pas gedaan heeft, zou de WL een arbitrale score kunnen overwegen, ongeacht wat de beweegredenen of de gedachtegang van zuid ook zou zijn. Nogmaals, de vaststelling van de lengte van de denkpauze is de primaire taak van de WL die direct aan tafel aanwezig is. Als hij hier geen overtreding constateert, kan de PK dat ook niet doen. Gegeven dat zuid wel over enige waarden beschikte, kunnen we ook geen opzet bij hem vermoeden.

Protest 05-30

Tweede Divisieparencompetitie

Spel 16

♠ AB96

W / OW

♥ B10

♦ 74

♣ AHV76

♠ 8

♥ 986432

♦ AH96

♣ 42

N

W

Z

O

♠ H753

♥ HV

♦ B532

♣ B108

♠ V1042

♥ A75

♦ V108

♣ 953

Biedverloop:

West

Noord

Oost

Zuid

2♥*

? 3♣

pas

3SA

allen passen

Tafelresultaat: 3SA -4.

Het probleem bij dit protest is wests 2♥-opening. Die is uitgelegd (en dat staat ook zo op de systeemkaart) als ten minste een vierkaart in beide hoge kleuren. Zuid maakt na afloop bezwaar tegen de gang van zaken want west heeft in het geheel niet wat hij heeft beloofd en daarom heeft de leider een verkeerd speelplan gekozen (hartenstart was voor het aas, schoppensnit voor de heer en na ♥H speelde oost ruiten na voor de 10 en de heer). Noord doet een duit in het zakje door op te merken dat hij vindt dat west voor de uitkomst had moeten corrigeren maar west zegt alleen maar, na afloop, dat hij zich heeft vergist.

De wedstrijdleider beslist "dat dit alles weg heeft van een echte vergissing". Hij ziet dus geen overtreding en laat de score staan. Ook merkt hij terecht nog op dat west (die immers tegenspeler is) voor de uitkomst zijn hand niet hoeft te vertellen.

De PK gaat uitgebreid in op deze zaak. Het is één van de vele protesten waarbij een paar weg lijkt te komen met de verklaring dat er een vergissing in het spel is. Daarmee neemt de PK deze keer echter geen genoegen en ze overweegt daarbij:

- dat de wedstrijdleider heeft vastgesteld dat de systeemkaarten die door het OW-paar zijn overlegd, overeenstemmen met de door oost gegeven uitleg van de 2♥-opening door west;
- dat, nu wests hand zodanig afwijkt van de aangekondigde en uitgelegde afspraak,

ernstig moet worden betwijfeld of de betreffende afspraak wel daadwerkelijk bestond ondanks de weergave daarvan op de systeemkaart;

- dat oosts keuze om na noords 3♣-bod te passen i.p.v. 3♠ te bieden met een dergelijke hand met schoppenfit en nuttige hartenhonneurs uiterst opmerkelijk is;
- dat het niet uitgesloten is dat west zich vaker vergist of van aangekondigde afspraken afwijkt en dat oost daarvan op de hoogte is, zodat in dat geval de door hem gegeven uitleg onvolledig is geweest;
- dat NZ daardoor mogelijk in hun bieden en/of het afspel benadeeld zijn;
- dat niet vast te stellen is wat het resultaat op dit spel zou zijn geweest indien geen onregelmatigheid had plaatsgevonden, zodat meerdere mogelijkheden bij het vaststellen van de score moeten worden meegewogen (art. 12C3).

en heeft daarom besloten

- de beslissing van de wedstrijdleider niet in stand te houden;
- de score op spel 16 vast te stellen op 50% van het resultaat van 4♠ = door NZ en 50% van het resultaat van 4♠ -1 door NZ;
- het protestgeld te retourneren.

Commentaar

De geconstateerde overtreding betreft primair de uitleg door oost van de 2♥-opening door west waarbij ook denkbaar is dat de OW-spelers twee systemen door elkaar spelen oftewel dat west niet op de hoogte is van wat op zijn eigen systeemkaart staat. Met de correcte uitleg zou het bieden mogelijk zijn begonnen met 2♥ - doublet - 2♠ en het is denkbaar dat noord daarop gepast zou hebben. Dat op de andere tafels met wisselend succes 4♠ gespeeld is, doet hier niet ter zake omdat doorgaans geen zwakke twee geopend is. In een parenwedstrijd zou de WL er goed aan doen om 60% - 40% score te geven. In een viertallenwedstrijd zou hij wel een vervangende score moeten vaststellen en die zou mogelijk niet gelijk zijn aan wat wij bedacht hebben.

Er is ook een opvatting dat in gevallen als deze aan de niet-overtredende partij de beste van alle aannemelijke scores toegekend moet worden en dat is hier ongetwijfeld +420 voor 4♠ =.

Protest 05-31

Tweede Divisie parencompetitie

Spel 10

O / Allen

♠ V9

♥ AV2

♦ VB10873

♣ A9

♠ A8742

♥ H8

♦ H9

♣ H1042

♠ 63

♥ B7

♦ A6542

♣ B865

♠ HB105

♥ 1096543

♦ —

♣ V73

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	pas	2♣ *
pas	2SA *	pas	3♣
pas	3♦	pas	3♥
pas	3SA	allen passen	

Uitkomst: ♥B

Tafelresultaat: 3SA +1.

De 2♣-opening belooft een zwak spel met beide hoge kleuren of is mancheforcing. Het 2SA-antwoord wordt uitgelegd als 5-4 laag. Na afloop van het spel voelt oost zich benadeeld want noord heeft iets anders in handen. Noord verklaart dat hij "de voorkeur van zijn partner wilde weten en als hij voorkeur voor ruiten heeft, kunnen we eventueel de ruitenmanche spelen." De wedstrijdleider schrijft dat "het er alles van weg heeft dat 2SA met deze hand een 'normaal' bod is. Dan is de uitleg onvolledig en is een AS volgens art. 12C2 aangewezen". Hij wijzigt daarom de score naar 3SA -2. Daarmee zijn NZ niet tevreden en ze willen daarom in protest bij de PK. Omdat het resultaat op dit spel van invloed kan zijn op welke paren er zullen promoveren, besluit de wedstrijdleider (op grond van art. 83) het protest zelf voor te leggen aan de Protestcommissie.

Deze heeft geen begrip voor de argumenten van NZ en overweegt daarbij:

- dat noords 2SA-bod door zuid is uitgelegd als een hand met beide lage kleuren;
- dat noord heeft verklaard dat hij bewust van zijn afspraak afgeweken is, hetgeen in principe volgens de spelregels is toegestaan (art. 75B);
- dat, zoals door de wedstrijdleider ook is vastgesteld, het verdere bieden door zowel noord als zuid de indruk wekt dat va-

- ker van de afspraken wordt afgeweken;
 - dat OW in dat geval recht hebben op een uitgebreidere uitleg waarin ook de mogelijke afwijkingen van de afspraken moeten worden opgenomen (art. 75C);
 - dat NZ bij goede uitleg van de diverse biedingen en het daaruit voortvloeiende tegenspel het 3SA-contract waarschijnlijk niet zullen maken;
 - dat daarom een arbitrale score op basis van art. 12C2 moet worden vastgesteld.
- en besluit:
- de beslissing van de wedstrijdleider in stand te houden;
 - de wedstrijdleider te verzoeken de betrokken paren zelf de last van het protest te laten dragen en deze niet van hen over te nemen, uitsluitend dan in gevallen waarin zijn beslissing van belang kan zijn voor de uitslag van de wedstrijd en de direct betrokken paren afzien van hun recht tot protest.

Commentaar

De wedstrijdleider schrijft dat "het er alles van weg heeft dat 2SA met deze hand een 'normaal' bod is" maar ik vraag me af waarop hij deze conclusie baseert: verhoor van het NZ-paar of eerder zijn eigen inzicht. Als 2SA bij dit paar beide lage kleuren zou beloven dan zou op alle andere sterke handen 2♦ geboden moeten worden. Dit is inderdaad moeilijk voorstelbaar maar het dient door het paar zelf bevestigd dan wel ontkend te worden. De PK kan de spelers niet zelf horen; daarom zijn we aangewezen op het feitenonderzoek door de WL. En dat onderzoek laat hier wat te wensen over. Dat neemt niet weg dat het verhaal van NZ volstrekt ongeloofwaardig klinkt. Zelfs als ze een systeemboek zouden voorleggen waarin een en ander zwart op wit staat dan nog zou de bedenking blijven bestaan dat ze van deze zeer bedenkelijke afspraak vaak afwijken.

Protest 05-32

Tweede Divisie parencompetitie

Spel 20

W / Allen

♠ H742

♥ B93

♦ 108765

♣ H

♠ V3

♥ H5

♦ AV2

♣ B109765

W N
Z O

♠ 106

♥ A4

♦ B94

♣ AV8432

♠ AB985

♥ V108762

♦ H3

♣ —

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
1♣	1SA *	? doublet	2♣
pas	pas	3SA	4♥
allen passen			

Tafelresultaat: 4♥ -1.

Het 1SA-volgbod is wat in Nederland nog wel eens "Pools" wordt genoemd (maar zie het commentaar van de van origine Poolse Roald Ramer): het belooft een vijfkaart ruiten met een vierkaart in een hoge kleur. Oost besluit 3SA te bieden (ondanks de hem bekende 6-4 fit in klaveren want 1♣ was ten minste een vierkaart). Dat loopt niet goed af omdat NZ nu alsnog hun hoge kleurenfit vinden en -100 een goede score is. OW verzoeken daarom de WL om een oordeel. Zuid bedoelde 2♣ als "kies een kleur", noord begreep het als natuurlijk en alerteerde het daarom niet. Aangezien er geen bewijs is wat de juiste afspraak is, vindt de WL dat hij uit dient te gaan van verkeerde uitleg en hij wijzigt daarom de score in 2♣ (door NZ) -6. NZ richten zich dus tot de PK en die overweegt:

- dat door NZ geen juiste uitleg kon worden gegeven van de betreffende biedsituatie;
- dat dat op zichzelf een overtreding is die een scorecorrectie rechtvaardigt indien daaruit nadeel is ontstaan voor OW;
- dat daarvan in dit geval echter geen sprake is nu oost aan zijn eigen hand kan zien dat NZ door een misverstand in een slecht contract terecht zijn gekomen.

en besluit:

- de beslissing van de wedstrijdleider niet in stand te houden;
- de score op spel 20 vast te stellen op het tafelresultaat 4♥-1 door zuid, NZ -100;
- het protestgeld te retourneren.

Commentaar

Dit 1SA volgbod is zeker niet Pools te noemen als het ten minste een vijfkaart ruiten en precies een vierkaart hoog belooft. In Polen is het 1SA-volgbod op 1♣ bijna altijd natuurlijk en als het conventioneel is dan houdt het één van beide lage kleuren - klaveren of ruiten - in. NZ weten ook niet hoe het verder moet en dit mag zeker niet. Oost kon er niet zeker van zijn dat een pas op 2♣ een goede score zou opleveren maar de PK heeft geoordeeld dat zijn 3SA-bod en vooral de afsluitende pas geen zinvolle acties waren. Oost heeft de slechte score dus grotendeels aan zichzelf te wijten. De PK is niet scheutig met straffen als er geen opzet in het spel is. Deze richtlijn houden we zeer consequent aan. Persoonlijk vond ik een straf voor NZ hier wel op zijn plaats. Het lijkt me niet juist als een paar een goede score mede te danken heeft aan een eigen verwijtbare overtreding.

Protest 05-33

Tweede Divisie parencompetitie

Spel 19

Z / OW

♠ A82

♥ A64

♦ HV2

♣ 9872

♠ V976

♥ H5

♦ AB3

♣ H1065

W N
 O
 Z

♠ B3

♥ B103

♦ 1098754

♣ AV

♠ H1054

♥ V9872

♦ 6

♣ B43

Biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	—	2♣ *
doublet	pas	? pas	2♥
pas	pas	3♦	pas
3SA	doublet	pas	pas
? pas			

Tafelresultaat: 3SA! -3.

Ook hier is de 2♣-opening een zwak spel met beide hoge kleuren. Het doublet van west belooft een gebalanceerde hand en 'iets' in de hoge kleuren. Het probleem ontstaat bij de uitleg van noords pas. Dat wordt uitgelegd als "geen bod" en als west nogmaals om uitleg vraagt, wordt daaraan toegevoegd dat 2♦ echt zou zijn geweest, 2♥ of 2♠ echt, 2SA forcing met ten minste zeventien punten en redoublet klaveren zou hebben beloofd. OW zeggen dat 3♦ forcing is als noord niet veel hoeft te hebben en dat het anders niet forcing is. Aangezien noords kracht niet bekend is, besloot oost nogmaals te bieden maar dat was na noords doublet blijkbaar verkeerd. De wedstrijdleader ziet geen overtreding en laat daarom de score staan. Wel verzoekt hij NZ voortaan de kracht te vermelden. OW gaan dus naar de PK voor een verbetering van hun score en die overweegt:

- dat de wedstrijdleader heeft vastgesteld dat zuid zo goed mogelijk de afspraken in de betreffende biedsituatie aan OW heeft verklaard en daarbij zelfs de biedingen heeft uitgelegd die als alternatief gedaan zouden kunnen zijn;
 - dat daarom door zuid geen overtreding is begaan zodat geen scorecorrectie plaats kan vinden;
 - OW te adviseren het wel of niet forcing karakter van hun biedingen niet af te laten hangen van de betekenis die het bieden van de tegenstander heeft.
- en besluit daarom:
- de beslissing van de wedstrijdleader te bekrachtigen;
 - het protestgeld niet te retourneren.

Commentaar

Naar zich laat aanzien heeft zuid om te beginnen verzuimd de forcing pas van noord te alerteren en vervolgens heeft hij het niet duidelijk uitgelegd. Het vroeg immers aan zuid om zijn beste kleur te bieden. Dit is laakbaar.

Van de groene tafel

door Ton Kooijman

1) Van Chris Kuipers komt de volgende vraag en hij heeft er flink werk van gemaakt:

Casus:

Door een tegenspeler wordt er verzaakt. De verzaking is voldongen. Dummy wijst tijdens het spelen op de verzaking.

Beoordeling:

Artikel 42B3: Niet toegestaan

Artikel 43A1b: Niet toegestaan

Artikel 9B1b: Niet van toepassing

*Artikel 43B3: Helaas niet van toepassing.
Waarom niet??*

Artikel 64B: Hierin staat deze overtreding helaas niet vermeld

Artikel 90A: De juiste gang van zaken is inderdaad verstoord. Dus van toepassing

Gevolg:

Deze overtreding dient door de arbiter te worden opgelost zonder dat hij kan laten zien waar staat, dat het tijdens het spelen ten onrechte attenderen door de dummy op een verzaking door één van de tegenspelers niet bestraft wordt, omdat de dummy zijn bevoegdheden heeft overschreden.

In de praktijk blijkt dat men alleen een grote strafkaart oplegt maar geen straf voor de verzaking zelf.

Conclusie:

In artikel 64B dient deze overtreding te worden toegevoegd.

Artikel 64 B Verzaking wordt niet bestraft

7. Een voldongen verzaking wordt niet bestraft als tijdens het spelen door de blinde als eerste op deze verzaking is geweest.

Artikel 50B kan van toepassing zijn.

Kijk, dat zijn constructieve bijdragen, niet alleen een vraag maar ook gelijk maar de oplossing en een voorstel voor de nieuwe spelregels.

Chris heeft gelijk: de spelregels maken wel duidelijk dat de dummy op dit moment niet op de verzaking mag wijzen maar niet wat er moet gebeuren als hij dat toch doet. Dat komt in ons blauwe boekje trouwens wel vaker voor, het beschrijven van een overtreding met de opmerking dat de WL er een straf voor KAN geven.

De opmerking van Chris dat in de praktijk nu een grote strafkaart ontstaat en geen straf meer wordt gegeven, verbaast mij. Daar staan

twee verkeerde dingen in. Als sprake is van een voldongen verzaking, is er juist geen grote strafkaart meer want zo'n verzaking wordt niet meer hersteld. Verder geldt als een algemene regel dat straffen alleen worden opgelegd als die straf is beschreven. De wedstrijdleider dient de straf voor de voldongen verzaking wel degelijk op te leggen. Dat is ook op pragmatische gronden goed uit te leggen. De dummy mag ná het spelen wél op de verzaking wijzen en dan is de strafmaatregel dus wel van toepassing.

Waar de WL wel rekening mee moet houden, is dat de dummy met zijn opmerking ongeoorloofde informatie aan de leider verstrekt. Het spelen zou beïnvloed kunnen worden als de leider nu rekening houdt met extra slagen die uit de voldongen verzaking komen. Dat is een aspect dat in de praktijk meer aandacht zou moeten krijgen. Dat is allemaal wel lastig want misschien had de leider de verzaking ook al opgemerkt maar kwam het hem beter uit er maar even niets van te zeggen.

Wat natuurlijk wel kan, is dat de WL de dummy (en daarmee ook de leider) een procedurele straf oplegt want hij ging zijn boekje beslist te buiten.

2) Ook Ben Schelen wil wat aan de regels doen:

In de Spr. staat in Art.41C wel wanneer de speelperiode begint maar zo duidelijk kan ik nergens vinden wanneer de speelperiode eindigt.

Wel vind ik enige keren het weinig zeggende: "als het spelen is geëindigd". Een combinatie van de artikelen 8C en 79 doet vermoeden dat het spelen van een spel is geëindigd als er overeenstemming is over het aantal slagen en de overeenkomstige score is genoteerd. Heb ik niet goed gekeken?

Ja en nee. Ben heeft gelijk dat nergens in de spelregels precies staat wanneer de speelperiode eindigt. Maar ik ben het met zijn voorstel niet eens. Het lijkt mij praktischer als de speelperiode van een spel eindigt als de laatste kaart gespeeld is, of als een speler geclaimd/afgestaan heeft (met de uitzondering zoals beschreven in 68B). Dat kan ik mooi koppelen aan de eerste vraag. We zagen daar dat de dummy na de speelperiode de tafel

attent mag maken op een verzaking. Het is wel erg omslachtig dat hij zou moeten wachten totdat de score genoteerd is om pas dan te mogen zeggen dat die score niet deugt. Overigens realiseer ik mij dat de definities in de spelregels heel nauw luisteren. Misschien dat mijn voorstel ergens anders in de spelregels juist weer voor een probleem zorgt. Dat hoor ik dan wel.

3) Van Piet Debets

Piet Debets heeft de Weko gevraagd iets te zeggen over wat nu einde ronde is in het kader van artikel 64B5.

De vraag lijkt op het eerste gezicht overbodig want we hebben toch artikel 8B waarin staat dat de WL het signaal voor de volgende ronde geeft? Maar de vraag is vooral gekoppeld aan het gebruik van bijvoorbeeld de bridgeklok, die een signaal geeft of gewoon begint met het tonen van de seconden in de volgende ronde. Ik denk dat het aan het optreden van de WL ligt. In een groot toernooi kondigt de WL de volgende ronde aan, op een club is waarschijnlijk de klok bepalend. Overigens gaat de ronde gewoon door voor een tafel die nog zit te spelen. Als ik de MK-paren doe, kondigt de WL de volgende ronde aan. En dan is het ook een sport om op tijd naar de masterklok te rennen en die even stil te zetten, voordat het signaal gaat.

4) Van Peter Houdijk

Toevallig wat lezend in de Wekowitz nr. 93 pagina 23 stuit ik op de situatie van de toeschouwer die een verzaking ziet en meldt aan de WL. Volgens u moet de WL de schade herstellen indien de spelers het niet opmerken. Ik vraag mij af of op deze wijze het wedstrijd-element niet wordt aangetast. Een wedstrijd gaat tussen twee partijen vertegenwoordigd door spelers en in detail tussen vier spelers aan een tafel. Maar nu komt er nog een derde partij bij: "de toeschouwers, camera's enz." die invloed krijgen op de uitslag van de wedstrijd. Deze beïnvloeding tast naar mijn gevoel het wedstrijd-element aan. De uitslag wordt bepaald door kennis, inzicht enz. van de spelers. Zien ze een onregelmatigheid (onopzettelijk natuurlijk) over het hoofd of krijgen ze door een ongunstige bied- of speelwijze een slechtere score dan zit dit volgens mij in het wedstrijd-element ingebakken. Wel kan ik mij voor-

stellen dat bij opzettelijke overtredingen de gealarmeerde WL in mag grijpen.

Mijn tweede argument is dat tafels waarvoor veel belangstelling is, deze ten opzichte van tafels waar geen belangstelling is, in het voordeel zijn voor de ene c.q. voor de andere partij.

Dit zijn twee kanten van de medaille en het gaat er maar om wat het zwaarste weegt. Artikel 81C6 wijst ons dan de weg. Blijkbaar domineert het idee dat de uitslag zoveel mogelijk moet aansluiten bij het legitieme resultaat op de spellen. Geen extra slag omdat een paar verzaakt heeft. In die benadering kan ik me goed vinden. Dat zelfs camera's daarbij een rol kunnen spelen, is ook zo gek niet. Volgens mij is voetbal eerder een uitzondering dan representatief. Ikzelf vind het te gek voor woorden dat buitenspel nog zo vaak verkeerd beoordeeld wordt terwijl camera's het feilloos kunnen registreren. Ook daar dus streven naar het toekennen van alle geldige doelpunten. Het tweede argument vind ik ook niet doorslaggevend en de tekst maakt dat al duidelijk. Er is geen van te voren bekend voor- of nadeel en zo'n benadering zou ook leiden tot politieagenten die niet meer kunnen optreden omdat ze de mogelijke overtreding in de zijstraat niet kunnen vaststellen als ze daar op dat moment niet zijn.

5) Van Roelof van Lopik wat huisvlijt. Een mooie aanvulling op allerlei reglementen. Het stukje geeft prachtig aan met welke problemen clubs te maken hebben en welke irritaties daarbij kunnen ontstaan. Zijn relativerende benadering (zo heb ik het gelezen) kan van pas komen.

Op m'n andere bridgeclub (de schrijver speelt op dezelfde club als Ton Kooijman, MvB) ontstond onlangs een discussie over het gebruik van de klok. Er werd zelfs geopperd deze maar af te schaffen want als toch "niemand" zich daar iets van aantrekt....

Dat heeft mij aan het denken gezet en zodoende ben ik gekomen tot onderstaande ideeën die mogelijk bruikbaar zijn.

1) Een opvallender wisselsignaal.

Te denken valt aan een sirene, in combinatie met zwaailichten. Bijkomend voordeel: als het geluidssignaal hard genoeg is, zal de vergrijzing binnen de club abrupt een halt worden toegeroepen door de natuurlijke selectie.

Hierdoor zal ook het vinden van geschikte

speellocaties aanmerkelijk eenvoudiger worden: binnen een maand passen we bij iemand in de huiskamer.

2) Op 't moment van wisselen gaat automatisch de zaalverlichting uit zodat doorspelen onmogelijk is. Mogelijk dat deze oplossing op termijn zelfs bevorderlijk is voor de ledenaanwas. In 't donker kan immers van alles gebeuren.

3) Vijf seconden na 't wisselsignaal komt de tafel onder stroom te staan. Gegarandeerd dat er niemand te lang doorspeelt.

4) We schaffen de klok niet af maar het bridgen zelf. Soms kun je beter de oorzaak aanpakken dan het gevolg.

5) Een keer waarschuwen en daarna meteen royeren.

Als we in de maatschappij om ons heen kijken, zien we overal een vervaging van de normen en waarden. En als we nu niet optreden tegen tijdsoverschrijding dan is het hek van de dam.

Voor je het weet worden scorebriefjes met groene pennen ingevuld of komen mensen verkleed bridgen. En dat zou de serieuze aard van ons edele spel ernstig aantasten.

6) Voortaan nog maar met 28 kaarten bridgen. We halen de 2 t/m de 7 uit het spel. Dit maakt

het bieden en spelen een stuk eenvoudiger en dus sneller.

7) Camera-toezicht.

In zo'n volle zaal is dader-identificatie erg moeilijk. Nadere bestudering van de videobanden zal dit in grote mate vereenvoudigen. Ik stel dan ook voor om voortaan elke vrijdagochtend met de TC bij elkaar te komen om het technische bewijs te bekijken.

8) Lijfstraffen.

Niet alleen voor tijdsoverschrijding maar ook voor het ontbreken van systeemkaarten, praten aan tafel, verzaken en andere zware overtredingen.

9) Uniformen voor de clubleiding.

Blijkbaar heeft de TC te weinig overwicht. Duidelijk herkenbare outfits zou dit probleem kunnen oplossen. Eventueel kan zelfs overwogen worden de TC te bewapenen.

U ziet het, goede ideeën genoeg. Misschien wil de TC zich, samen met mij, binnenkort een paar dagen op de Veluwe opsluiten om hierover te brainstormen?

De EBL Tournament directors course

door Hans van Staveren

Ergens eind vorig jaar kreeg ik een ietwat dreigende brief in huis van de European Bridge League die me sommeerde als de sodemieter op herhalingscursus te gaan voor mijn status als EBL Tournament Director. Ik had die cursus in 1993 al gedaan en met succes afgesloten maar ik had al jaren niet meer op Europees niveau gefloten. Hoewel de toon van de brief onaangenaam was, bleek dit de normale EBL communicatiestijl en aangezien ik van plan was me weer wat meer in het internationale circuit te gaan begeven, besloot ik om te gaan.

De cursus werd gehouden in een soort Endemol TV-studioachtige omgeving even ten noorden van Turijn, genaamd Telecittà, waar uiteindelijk een zestigtal kandidaten kwam voor deze cursus. Nou is cursus voor het programma dat we kregen, wellicht niet helemaal de juiste benaming want op het programma stonden een entry-test, vele live-arbitrages en een exit-test, waar tussendoor slechts enkele cursusachtige onderdelen waren gevlochten.

We begonnen een halve dag te laat vanwege het weer, alle luchthavens waren dicht en vrijwel niemand was op tijd. Ik was met de auto en had nergens last van.

De entry-test was eerst. Deze was ontworpen door Ton Kooijman en bedoeld om er in te komen. Was wel te doen, ware het niet dat Ton er een nieuwtje in had gegooid: op de eerste twintig vragen moest niet alleen een "true" of "false" antwoord worden gegeven maar je werd ook geacht deze vragen uit het hoofd (dus zonder spelregelboekje) te beantwoorden en erger nog, het exacte artikelnummer waarop je je antwoord baseerde, te noemen. Nou weet ik in het algemeen in het spelregelboekje waar dingen staan, zo ergens op pagina 30 van de 100, maar welk artikelnummer het is weet ik nooit en daar heb ik me eigenlijk nooit druk om gemaakt.

Voorbeeld:

1) *Dummy has QJ2 KQ3 Q43 Q2 left and won the last trick with ♠K. Clubs are trumps. Declarer now asks for the Q, after which dummy asks; 'which queen'?*

Declarer may choose any of them.

true false

Antwoord: false (je wordt geacht schoppen te vervolgen) en art. 46.

De "false" was makkelijk maar zo'n nummer... Later bleek één deelnemer op zeventien van de twintig vragen het echte artikelnummer geweten te hebben; aan de ene kant zeer knap, aan de andere kant vraag je je af wat het nut is. Er werd stevig op Ton gemopperd.

Een van de open vragen:

23

14 pairs; N/none

W	N	E	S
	1♥	X	3♥
...pass	pass	3♠	pass
4♠	all pass		

North calls the TD asking him whether the 3♠ is allowed after the agreed hesitation by West. The TD decides that 'pass' was a logical alternative for East.

The frequency table for the other results shows:

+140	3	(3♥ =)
+ 50	1	(4♠ -1)
- 50	2	(3♥ -1)

Calculate the matchpoints for these results if at this table the expected result without the 3♠-bid is based on the outcome of 3♥ at the other tables (weighted score).

Je werd dus geacht 60% van de score van 3♥ = en 40% van 3♥ -1 te nemen waarbij je ook nog een rekenkundige truuk moest toepassen om die te berekenen. Het komt er op neer dat op de uiteindelijke frequentiestaat +140 niet 3x, maar 3,6x voorkwam en -50 niet 2x maar 2,4x. Dat moet je dan via de bekende truuk vanaf een score van -1 MP doortellen. Even een tabelletje.

Score	Aantal	MP NZ
		13
+ 140	3,6	9,4
		5,8
+ 50	1	4,8
		3,8
- 50	2,4	1,4
		-1

En dat bij een top van twaalf. Van onderaf beginnen bij -1, aantal erbij optellen, opschrijven, zelfde aantal nog een keer optellen, tussenresultaat noteren.

Dus $-1 + 2,4 = 1,4$ nog een keer $+2,4 = 3,8$.

Ton heeft gedurende de cursus nog een uur geprobeerd om dit uit te leggen maar ik vrees dat minstens de helft van het deelnemersveld het nooit heeft begrepen. Dit is de officiële manier waarop je geacht wordt dit soort gewogen scores uit te rekenen. Wist ik niet, dus ik had Neuberg van stal gehaald. Weer wat geleerd, daar ga je voor.....

Toen kwamen de live-arbitrages en daarbij werd ik uit het deelnemersveld gehaald en tussendoor gepromoveerd tot staf. De deelnemers werden verdeeld in acht groepjes van ongeveer acht personen en die roteerden over acht paren staf in acht rondjes, elk rondje drie opgaven met variaties, dus elk rondje ook acht toneelstukjes. Dit duurde alles bij elkaar zo'n twee-en-een-halve dag, waarna iedereen volstrekt uitgeput was. Niet alle opgaven hadden een eenduidige oplossing, sommige leken duidelijk bedoeld om discussie te krijgen in verband met de komende spelregelwijzigingen. Je werd als deelnemer beoordeeld op vier punten:

- 1) vaststellen van de feiten
- 2) beslissing
- 3) helderheid uitleg
- 4) "houding" aan tafel

en dat allemaal voor 25%. Met als gevolg dat je een verkeerde beslissing kon nemen en nog steeds een 7 krijgen voor je opgave als je verder alles goed deed.

Er zaten lastige opgaven bij maar de gemeenste waren toch die met meerdere fases. Een voorbeeld daarvan:

24)
S/NS

<p>♠ Q853 ♥ 95 ♦ KJ54 ♣ 972</p> <p>♠ AJT94 ♥ 6 ♦ 73 ♣ KQT86</p>	<p>♠ K6 ♥ QT732 ♦ T86 ♣ J43</p>
<p>♠ 72 ♥ AKJ84 ♦ AQ92 ♣ A5</p>	

West BOOTs with 2♠ showing 5 spades and a minor with 6-10 points.
TD! The bid is not accepted.

The auction now goes:

W	N	E	S
			1♥
1♠	1NT	pass	3NT
all pass			

- a) At the moment of his last pass East drops the ♥T on the table. The TD is still there to solve the case.
- b) Before the TD can do or say anything West LOOT's the ♣K. The TD is still there to solve this case.

Not willing to make live easy for the TD North does not accept this LOOT.

Hierbij is BOOT Bid Out Of Turn, en LOOT Lead Out Of Turn. Stel je voor je hebt als WL die 2♠ voor de beurt afgehandeld en terwijl je bij jezelf denkt "eindelijk een makkie", wordt gezegd "blijf maar even staan, je weet maar nooit".

Vooraf in het laatste geval is het lastig want de leider mag vanwege het bod voor de beurt van oost al een willekeurige kleur verbieden en dan rijst de vraag of als de leider klaveren verbiedt dan ♣H mag worden teruggenomen. Vermoedelijk niet want dat verbod had niks met die strafkaart van doen. De leider zou wel een klaverenstart mogen eisen en dan mag ♣H terug.

Dit is allemaal niet makkelijk maar in mijn groepje zat de Turkse wedstrijdleader Fahir Üzümcü die het volstrekt correct deed zonder maar met zijn ogen te knippen!

Als laatste kregen we de final test. Deze was in elkaar gedraaid door Maurizio di Sacco, hoofd-WL van Italië. De ervoor beschikbare tijd was drie uur. Wat een slachtpartij was dat zeg. Ik dacht toch, voordat ik naar Telecitta ging, dat ik wel min of meer wist wat ik deed maar deze test was zo lastig, zo vol met zeer complexe beoordelingen dat ik na twee en een half uur door de vragen heen was met niet zo'n best gevoel. Ik besloot om dat laatste half uur maar naar buiten te gaan want ik kon het alleen maar erger maken. Later bleek dat ik als tweede buiten was, de eerste was na een kwartier vertrokken zonder inleveren van een antwoord. Ik nam de antwoorden mee, begon te lezen en mijn haren rezen me te berge. Ik had werkelijk alles fout.

Neem nu de eerste vraag:

1.

<p>E/NS</p> <p>♠ AK10763 ♥ KQ10 ♦ J8 ♣ AK</p>	<p>♠ Q2 ♥ 74 ♦ 93 ♣ 1087652</p> <p>♠ J54 ♥ A65 ♦ Q106542 ♣ 3</p>
<p>♠ 98 ♥ 9832 ♦ AK7 ♣ QJ94</p>	

W	N	E	S
		pass	pass
1♠	pass	2♦	pass
3♠	pass	4♠	pass
4NT	pass	5♦	pass
6♠	end		

The play goes:

North	East	South	West
9♦*	2♦	A♦	J♦
2♠	4♠	9♠	K♠
Q♠	5♠	8♠	A♠
4♥	A♥	3♥	10♥
3♦	4♦	2♥	8♦

* 9 from either 9x or 98x(x)

South now corrects his revoke by withdrawing the 2♥ and substituting it with the K♦.

In the other room the result has been 5♠-1, NS +50.

Ik zet de vraag expres zo neer, in exact de vorm waarin wij het moesten lezen. Bedenk dat je negen minuten per vraag hebt (twintig vragen in drie uur) en als je binnen vijf minuten het probleem hebt begrepen, heb je dus nog vier minuten voor het antwoord. In dit geval heeft zuid het probleem dat hij de start van zijn maat niet kan lezen en hij durft dus zijn ♦AH niet te cashen. Hij lost dat soepel op met een verzaking, klassieke *Alcatrazcoup* dacht ik nog, dus ik een arbitrale score uitdelen. Lees nu het officiële antwoord:

1. *It is impossible to write any hand consistent with West's bidding where ducking the ♦ is the right thing to do. Even though we should have no sympathy at all for South, it is also hard to find a way to penalize his revoke. Result stands. Laws 47B, 16C2.*

Het CLB-examen van september 2005 Spelregelgedeelte

Opgave 1

Zuid is leider in een contract van 6♣. Terwijl west nadenkt over de uitkomst, maakt noord een uitnodigend gebaar naar oost. Daarop komt oost uit met ♣3. Leider zuid roept nu de wedstrijd-leider en die beslist?

Opgave 2

Op spel 17 gaat het biedverloop als volgt:

West	Noord	Oost	Zuid
—	1♥	1♠	

Eerst biedt oost 1♠ maar noord heeft dit niet in de gaten en noord opent nu 1♥. Zuid ziet

Sorry??? En zo ging het bijna vraag na vraag. Uiteindelijk bleek ik 58 van de 100 punten ge-coörd te hebben, een mager zesje. Toch was dat genoeg voor de vierde plaats in deze final test. Bij de nabespreking van de cursus was Maurizio al naar huis want er werden al nummertjes getrokken om hem te mogen wurgen.

Tijdens de afsluitende speeches werden de eerdergenoemde Turkse arbiter Fahir Üzümcü en ik toegelaten als EBL Tournament Director. Eind goed, al goed zeg je dan. Maar ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat de organisatie ook niet helemaal blij was met deze test.

P.S. Marc van Beijsterveldt werd na afloop voorgedragen voor benoeming tot EBL Assistent Chief Tournament Director. Dat betekent dat na deze benoeming(en) de volgende Nederlanders binnen de EBL een officiële status hebben:

Chief Tournament Director

Ton Kooijman

Jeanne van den Meiracker

Ass. Chief Tournament Director

Marc van Beijsterveldt

Tournament Director

Hans van Staveren

Henk van Tent

NBO International Tournament Director

Rob Bosman

Sytze Sietsma

EBL Honorary Tournament Director

Jan Louwerse

wat er gebeurt en roept daarop de wedstrijd-leider. Wat beslist de wedstrijd-leider?

Opgave 3

In de derde ronde van een parenwedstrijd is op spel 22 zuid leider geworden in het contract van 4♥ na het biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	pas	1SA
pas	2♦	pas	2♥
pas	3SA	pas	4♥
pas	pas	pas	

Nadat west open is uitgekomen, legt noord de volgende hand in de blinde open:

- ♠ 108
- ♥ HV1084
- ♦ HV3
- ♣ A4

Oost roept nu de wedstrijdleader omdat de blinde maar twaalf kaarten heeft. De ontbrekende kaart zit nog in het bord. Als de wedstrijdleader de kaart bekijkt, blijkt het ♥A te zijn. Wat beslist de wedstrijdleader?

Opgave 4

Zuid is leider in een 2♥-contract. In slag 2 speelt hij ♥3 uit de hand en west speelt ♥2 bij. Blinde noord heeft ♥HB854 en zuid denkt even na welke harten hij zal spelen. Oost laat hem alvast ♥A en ♥V zien. Zuid roept nu de wedstrijdleader. Wat beslist de wedstrijdleader?

Opgave 5

Spel 18

O / NZ

- ♠ 85
- ♥ 874
- ♦ A
- ♣ H876542

- ♠ 109
- ♥ HV52
- ♦ H1073
- ♣ B109

N
 W Z
 O

- ♠ AB642
- ♥ B1096
- ♦ 6542
- ♣ —

- ♠ HV73
- ♥ A3
- ♦ VB98
- ♣ AV3

Op spel 18 is zuid leider in 3SA en west komt uit met ♦3 voor ♦A van de blinde. Zuid speelt zeven rondjes klaveren van boven. Daarna komt oost er achter dat hij een kaart te veel heeft: op één van de klaveren heeft hij waarschijnlijk vergeten bij te spelen (op de laatste klaveren heeft oost een kleine schoppen bijgespeeld). De wedstrijdleader wordt geroepen. Wat beslist de wedstrijdleader?

Opgave 6

Zuid is leider in een 3SA-contract. Hij neemt de tweede slag in de hand en speelt ♦B uit de hand. In de blinde ligt ♦AV10964. Terwijl west nadenkt, zegt zuid "snit". West speelt ♦H en wil dat de leider in de blinde een kleintje legt. De wedstrijdleader wordt geroepen. Wat beslist de wedstrijdleader?

Opgave 7

Op spel 16 gaat het biedverloop als volgt:

<i>West</i>	<i>Noord</i>	<i>Oost</i>	<i>Zuid</i>
1SA	2♥	3SA	pas
pas	pas		

Voordat noord uitkomt, zegt oost dat zijn partner 3SA heeft vergeten te alerteren. OW spelen Lebensohl na tussenbieden op 1SA; 3SA ontkent nu o.a. een hartenstop. Wat beslist de erbij gehaalde wedstrijdleader?

Opgave 8

Zuid is leider in een 1SA-contract. Slag vier is gemaakt door blinde noord. In slag vijf speelt leider zuid ♣V voor en west roept de wedstrijdleader. Oost geeft aan dat hij het verkeerde voorspelen niet accepteert, waarna west zegt dat hij het wel goed vindt. Wat beslist de wedstrijdleader?

Opgave 9

Zuid is leider in een 3♦-contract. Nadat slag zes dicht is gelegd, pakt west nadenkend zijn gespeelde kaarten op en kijkt er in. Zuid merkt op: "Hé, wat doe jij nou?". Daarop roept noord de wedstrijdleader. Volgens oost moet noord zijn mond houden omdat hij blinde is. Mag noord de wedstrijdleader roepen en waarom wel of niet?

Opgave 10

Op spel 9 gaat het biedverloop als volgt:

<i>West</i>	<i>Noord</i>	<i>Oost</i>	<i>Zuid</i>
—	1SA	pas	2♣
pas	2♥	pas	3SA
pas	pas	pas	4♠

West roept de wedstrijdleader vanwege het 4♠-bod van zuid. Wat beslist de wedstrijdleader?

Opgave 11

Op spel 3 gaat het biedverloop als volgt:

<i>West</i>	<i>Noord</i>	<i>Oost</i>	<i>Zuid</i>
—	—	—	1♦
pas	2♥	pas	

Op dit moment roept noord de wedstrijdleader. Hij vertelt dat hij de bieding van zuid niet goed gezien heeft en vraagt of hij 2♥ mag wijzigen. Wat beslist de wedstrijdleader?

Opgave 12

Zuid speelt 7♠. Na tien slagen is de situatie (oost en west weten niet of zuids 3^e kaart een klaveren of een ruiten is):

Spel 18

O / NZ

♠ —
♥ A10
♦ 10
♣ —

♠ —
♥ 3
♦ V
♣ B

W N
Z O

♠ —
♥ B7
♦ B
♣ —

♠ 4
♥ 6
♦ —
♣ 9

Zuid speelt nu ♥A van tafel waarop iedereen bekent. Daarna speelt zuid ♥10 van tafel waarop oost ♦B speelt. Hij ziet gelijk dat hij verzaakt en verwisselt ♦B voor ♥B. Zuid roept toch maar de wedstrijdleader. Wat beslist de wedstrijdleader?

Opgave 13

Op spel 11 is zuid leider in 5♦. Na slag 9 gooit west zijn kaarten open en zegt dat zuid zijn contract precies gaat maken. 5♦C wordt opgeschreven en het spelen gaat door. Een ronde later komt oost samen met de wedstrijdleader naar noord-zuid toe en zegt dat 5♦ al één down was toen zijn partner de rest van de slagen afstond. Oost kan ook precies vertellen welke slagen oost-west gemaakt hadden. "Dat dacht ik ook", zegt noord maar zuid vindt het allemaal onzin, daar zijn oost-west nu te laat mee. Wat beslist de wedstrijdleader?

Opgave 14

Tijdens het afspelen van een 2♥-contract door zuid laat west zijn kaarten zien aan blinde noord, zodat die een beetje kan meegenieten. In slag vijf dreigt de leider uit de hand voor te spelen terwijl hij de slag heeft gemaakt in de blinde. Blinde noord waarschuwt hem daarvoor en een tegenspeler roept de wedstrijdleader. Wat beslist de wedstrijdleader?

Opgave 15

Op spel 2 gaat het biedverloop als volgt:

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	2♦
pas			

2♦ is zwak met harten én schoppen en pas geeft de wens aan om 2♦ te spelen. Noord roept de wedstrijdleader en die past de spelregels correct toe. Het biedverloop wordt nu:

West	Noord	Oost	Zuid
—	—	2♦	doublet
pas	3♣	pas	pas
pas			

De eerste pas van west geeft aan dat west geen voorkeur heeft tussen harten en schoppen.

Welke voorspeelstraf legt de wedstrijdleader op? Let op: u hoeft **niet** aan te geven wat de wedstrijdleader heeft gedaan met de bieding voor de beurt, het gaat hier **alleen** om de voorspeelstraf.

Opgave 16

Op spel 27 is zuid leider in 3SA. Na afloop schudt zuid zijn kaarten en merkt vergenoegd op: "Gemaakt". "Nee hoor" zegt oost, "je bent één down". De wedstrijdleader wordt geroepen en hem wordt het probleem voorgelegd. Oost en west hebben hun kaarten nog op volgorde liggen. De wedstrijdleader probeert het uit te zoeken maar komt er niet uit. Wat beslist de wedstrijdleader nu?

Opgave 17

Zuid is leider in een contract van 2♦. West speelt in slag drie ♠10 voor. Terwijl de leider nog nadenkt, speelt de blinde ♠B bij en oost speelt ♠V. Leider zuid neemt de slag met ♠A. Nu merkt oost op dat de leider geen kaart in de blinde had genoemd en hij roept de wedstrijdleader. Wat beslist de wedstrijdleader?

Opgave 18

Op spel 4 gaat het biedverloop als volgt:

West	Noord	Oost	Zuid
....	1♠		

Oost roept de wedstrijdleader omdat noord helemaal niet aan de beurt was. De wedstrijdleader past de spelregels correct toe en het biedverloop wordt:

West	Noord	Oost	Zuid
1♥	doublet	redoublet	1♠
1SA			

Nu roept oost de wedstrijdleader omdat zuid geen 1♠ mocht bieden. Wat beslist de wedstrijdleader?

Het CLB-examen van september 2005

Rekengedeelte

Opgave 1

Reken de scorekaart van spel 1 uit.
Op de overige spellen heeft paar 5
51% gescoord en paar 8 48%.
Deze vraag telt voor 2 punten.

Datum:		Groep:			Spelnr.		1
Paar nr	Contract		Resul taat	Score		MP'	MP
	NZ	OW		NZ	OW		
1	-2-			+500			
2	-1-	3♥D	-3		-500		
3	3SA	-10-	C	+400			
4	-7-			+100			
5	-8-	Arb		G-			
6	3♦	-11-	C	+110			
7	-4-	3♥D	-1		-100		
8	Arb	-5-			G+		
9	3♦	-12-	+1	+130			
10		-3-			-400		
11		-6-			-110		
12		-9-			-130		
13	pas	-14-		0			
14	-13-	pas			0		

Opgave 2

Reken de scorekaart van spel 2 uit.
Op een gegeven moment is de
handverdeling van het spel veranderd
en de laatste drie scores van dit spel
moeten apart worden uitgerekend. Dit
betreft de paren 9, 11, 12, 17, 18 en 20.
Deze vraag telt voor 2 punten.

Datum:		Groep:			Spelnr.		2
Paar nr	Contract		Resul taat	Spelnr.		MP'	MP
	NZ	OW		NZ	OW		
1	1SA	-2-	C	+90			
2		-1-			-90		
3	-16-	1SA	C		+90		
4		-15-			+200		
5	-8-	4♣	-1		-50		
6	1SA	-7-	-1	-100			
7		-6-			+100		
8	-5-			+50			
9	4♠	-18-	C	+620			
10	-19-	3SA	-3		-150		
11	4♠	-20-	+1	+650			
12		-17-			-650		
13	2♦	-14-	C	+90			
14		-13-			-90		
15	2♥	-4-	-2	-200			
16	-3-			-90			
17	4♠	-12-	+1	+650			
18		-9-			-620		
19	-10-			+150			
20		-11-			-650		

Opgave 3

Reken de scorekaart van spel 3 uit.
Op de andere spellen heeft paar 6
48% gehaald.

Deze vraag telt voor 2 punten.

Datum:		Groep:			Spelnr. 3		
Paar nr	Contract		Resul taat	Score		MP'	MP
	NZ	OW		NZ	OW		
1	3SA	-2-	+3	+490			
2		-1-			-490		
3	3SA	-10-	+3	+490			
4	7♣	-7-	-1	-50			
5	7♣	-8-	C	+1440			
6	7♣	-11-	arb	G-			
7		-4-			+50		
8		-5-			-1440		
9	6SA	-12-	C	+990			
10		-3-			-490		
11		-6-			-1440		
12		-9-			-990		

Opgave 4

Reken de scorekaart van spel 4 uit.
Bij paar 9 heeft de wedstrijdleader
artikel 25B2b toegepast. Op de
overige spellen heeft paar 9 58%
gescoord.

Deze vraag telt voor 2 punten.

Datum:		Groep:			Spelnr. 4		
Paar nr	Contract		Resul taat	Score		MP'	MP
	NZ	OW		NZ	OW		
1	3SA	-2-	C	+600			
2		-1-			-600		
3	3SA	-10-	-1	-100			
4	4♠	-7-	+1	+650			
5	4♠	-8-	C	+620			
6	3SA	-11-	-1	-100			
7		-4-			-650		
8		-5-			-620		
9	4♠	-12-	C	+620	25B2b		
10		-3-			+100		
11		-6-			+100		
12		-9-			-620		
13	-14-			+800			
14	-13-	2♥D	-3		-800		

Opgave 5

Reken de scorekaart van spel 5 uit. Op de andere spellen heeft een aantal paren de volgende resultaten gehaald:

Paar 8: 67%

Paar 9: 35%

Paar 12: 63%

Paar 13: 51%

Deze vraag telt voor 2 punten.

Datum:		Groep:			Spelnr. 5		
Paar nr	Contract		Resul taat	Score		MP'	MP
	NZ	OW		NZ	OW		
1		-6-			-130		
2	-15-			+50			
3	3♦D	-4-	+1	+870			
4		-3-			-870		
5		-10-			-110		
6	3♦	-1-	+1	+130			
7		-16-			-600		
8	Arb	-9-		G+			
9	-8-	Arb			G-		
10	3♦	-5-	C	+110			
11	3SA	-14-	-3	-300			
12	-13-	Arb		G-			
13	Arb	-12-			G+		
14		-11-			+300		
15	-2-	3♥	-1		-50		
16	3SA	-7-	C	+600			

Opgave 6

Reken de scorekaart van spel 6 uit volgens de Butler methode (volg het advies in het CLB cursusboek).

Deze vraag telt voor 2 punten.

Datum:		Groep:			Spelnr. 6		
Paar nr	Contract		Resul taat	Score		verschil	IMP
	NZ	OW		NZ	OW		
1	2♠	-14-	-1	-50			
2		-11-			+300		
3	2♠	-4-	C	+110			
4		-3-			-110		
5		-12-			-110		
6	-10-			+500			
7		-13-			+50		
8	-9-			+800			
9	-8-	4♥D	-3		-800		
10	-6-	4♥D	-2		-500		
11	4♠D	-2-	-2	-300			
12	2♠	-5-	C	+110			
13	3♠	-7-	-1	-50			
14		-1-			+50		

Punten	IMP	Punten	IMP	Punten	IMP	Punten	IMP	Punten	IMP
0 - 10	0	170 - 210	5	430 - 490	10	1100 - 1290	15	2250 - 2490	20
20 - 40	1	220 - 260	6	500 - 590	11	1300 - 1490	16	2500 - 2990	21
50 - 80	2	270 - 310	7	600 - 740	12	1500 - 1740	17	3000 - 3490	22
90 - 120	3	320 - 360	8	750 - 890	13	1750 - 1990	18	3500 - 3990	23
130 - 160	4	370 - 420	9	900 - 1090	14	2000 - 2240	19	4000 - meer	24

Opgave 7

Bereken de uitslag van onderstaande viertallenwedstrijd in IMP en WP.

Op spel 17 heeft de wedstrijdleader beide partijen gemiddelde min gegeven.

Deze vraag telt voor 2 punten.

De briefjes van team 'Anna'

Sp	Ver- ge-	Kw	Contract		Res	Score		Sp	Ver- ge-	kw	Contract		Res	Score		Verschil		Imps	
			Wij	Zij		Wij	Zij				Wij	Zij		Wij	Zij	Wij	Zij		
15	Z	NZ		3♠	-1	50		15	Z	NZ	3♠D		-2		300				
16	W	OW		3♦	C		110	16	W	OW	3SA		C	600					
17	N	—		3♠	+1		170	17	N	—	Arb			G-	G-				
18	O	NZ		3SA	+1		430	18	O	NZ	3SA		-1		50				
19	Z	OW		2SA	C		120	19	Z	OW	1SA		-1		100				
20	W	All	1♠		C	80		20	W	All	3♦		+1	130					
21	N	NZ		4♠	-2	100		21	N	NZ	3SA		C	400					

De briefjes van team 'Bernard'

Sp	Ver- ge-	Kw	Contract		Res	Score		Sp	Ver- ge-	kw	Contract		Res	Score		Verschil		Imps	
			Wij	Zij		Wij	Zij				Wij	Zij		Wij	Zij	Wij	Zij		
15	Z	NZ	3♠		-1	50		15	Z	NZ		3♠D	-2	300					
16	W	OW	3♦		C	110		16	W	OW		3SA	C		600				
17	N	—	3♠		+1	170		17	N	—	Arb			G-	G-				
18	O	NZ	3SA		+1	430		18	O	NZ		3SA	-1	50					
19	Z	OW	2SA		C	120		19	Z	OW		1SA	-1	100					
20	W	All		1♠	C	80		20	W	All		3♦	+1		130				
21	N	NZ	4♠		-2	100		21	N	NZ		3SA	C		400				

Punten	IMP	Punten	IMP	Punten	IMP	Punten	IMP	Punten	IMP
0 - 10	0	170 - 210	5	430 - 490	10	1100 - 1290	15	2250 - 2490	20
20 - 40	1	220 - 260	6	500 - 590	11	1300 - 1490	16	2500 - 2990	21
50 - 80	2	270 - 310	7	600 - 740	12	1500 - 1740	17	3000 - 3490	22
90 - 120	3	320 - 360	8	750 - 890	13	1750 - 1990	18	3500 - 3990	23
130 - 160	4	370 - 420	9	900 - 1090	14	2000 - 2240	19	4000 - meer	24

Aantal spellen						WP
6- 8	9-10	11-12	13-14	22-25	26-29	
0- 1	0- 1	0- 1	0- 2	0- 3	0- 3	15-15
2- 5	2- 6	2- 6	3- 7	4- 9	4-10	16-14
6- 8	7- 9	7- 9	8-10	10-14	11-15	17-13
9-11	10-12	10-12	11-14	15-19	16-20	18-12
12-14	13-15	13-16	15-18	20-24	21-25	19-11
15-17	16-18	17-20	19-22	25-29	26-31	20-10
18-20	19-21	21-24	23-26	30-34	32-37	21- 9
21-23	22-25	25-28	27-30	35-39	38-43	22- 8

Aantal spellen						WP
6- 8	9-10	11-12	13-14	22-25	26-29	
24-26	26-29	29-32	31-34	40-45	44-49	23- 7
27-29	30-33	33-36	35-38	46-51	50-55	24- 6
30-33	34-37	37-40	39-43	52-57	56-61	25- 5
34-37	38-41	41-45	44-48	58-64	62-68	25- 4
38-41	42-45	46-50	49-54	65-71	69-76	25- 3
42-45	46-50	51-55	55-60	72-79	77-85	25- 2
46-50	51-55	56-61	61-66	80-87	86-94	25- 1
51+	56+	62+	67+	88+	95+	25- 0

Opgave 8

Bereken de uitslag van onderstaande viertallenwedstrijd in IMP en WP.

Op de spellen 17 en 19 heeft de wedstrijdleider voor team 'Cornelis' artikel 25B2b toegepast.

Deze vraag telt voor 2 punten.

De briefjes van team 'Cornelis'

Sp	ver	ge-	Kw	Contract		Res	Score		Sp	ver	ge-	kw	Contract		Res	Score		Verschil		Imps	
				Wij	Zij		Wij	Zij					Wij	Zij		Wij	Zij	Wij	Zij		
15	Z		NZ		3♠	-1	50		15	Z		NZ	3♠D		-2		300				
16	W		OW		3♦	C	110		16	W		OW	3SA		C	600					
17	N		—		3♠	+1	170		17	N		—		3♥	-2	100	25B2b				
18	O		NZ		3SA	+1	430		18	O		NZ	3SA		-1		50				
19	Z		OW		2SA	C	25B2b 120		19	Z		OW	1SA		-1		100				
20	W		All		1♠	C	80		20	W		All	3♦		+1	130					
21	N		NZ		4♠	-2	100		21	N		NZ	3SA		C	400					

De briefjes van team 'Dirk'

Sp	ver	ge-	Kw	Contract		Res	Score		Sp	ver	ge-	kw	Contract		Res	Score		Verschil		Imps	
				Wij	Zij		Wij	Zij					Wij	Zij		Wij	Zij	Wij	Zij		
15	Z		NZ	3♠		-1	50		15	Z		NZ		3♠D	-2	300					
16	W		OW	3♦		C	110		16	W		OW		3SA	C	600					
17	N		—	3♠		+1	170		17	N		—	3♥		-2	100					
18	O		NZ	3SA		+1	430		18	O		NZ		3SA	-1	50					
19	Z		OW	2SA		C	120		19	Z		OW		1SA	-1	100					
20	W		All		1♠	C	80		20	W		All		3♦	+1	130					
21	N		NZ	4♠		-2	100		21	N		NZ		3SA	C	400					

Opgave 9

Wat is onderstaand schema voor type schema?

tafel	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
bord	1- 2	3- 4	5- 6	7- 8	9-10	11-12	13-14	15-16	17-18	19-20	21-22	
ronde	1	1- 2	3- 4	5- 6	7- 8	9-10	11-12	13-14	15-16	17-18	19-20	21-22
	2	21- 4	1- 6	3- 8	5-10	7-12	9-14	11-16	13-18	15-20	17-22	19- 2
	3	19- 6	21- 8	1-10	3-12	5-14	7-16	9-18	11-20	13-22	15- 2	17- 4
	4	17- 8	19-10	21-12	1-14	3-16	5-18	7-20	9-22	11- 2	13- 4	15- 6
	5	15-10	17-12	19-14	21-16	1-18	3-20	5-22	7- 2	9- 4	11- 6	13- 8
	6	13-12	15-14	17-16	19-18	21-20	1-22	3- 2	5- 4	7- 6	9- 8	11-10
	7	11-14	13-16	15-18	17-20	19-22	21- 2	1- 4	3- 6	5- 8	7-10	9-12
	8	16- 9	18-11	20-13	22-15	2-17	4-19	6-21	8- 1	10- 3	12- 5	14- 7
	9	18- 7	20- 9	22-11	2-13	4-15	6-17	8-19	10-21	12- 1	14- 3	16- 5
	10	20- 5	22- 7	2- 9	4-11	6-13	8-15	10-17	12-19	14-21	16- 1	18- 3
	11	22- 3	2- 5	4- 7	6- 9	8-11	10-13	12-15	14-17	16-19	18-21	20- 1

Opgave 10

In de districtsviertallencompetitie begint een aantal viertallen te laat. Geef per viertal aan hoeveel strafpunten zij krijgen.

BC Evert 1 is 4 minuten te laat
BC Femke 2 is 12 minuten te laat
BC Gratia 3 is 21 minuten te laat

Opgave 11

Op de clubavond worden gewoonlijk 24 bordes (6 x 4) gespeeld. Na vier avonden heeft een paar de onderstaande resultaten behaald. Bereken hun gemiddelde voor de tus-

senstand, waarbij u rekening houdt met het volgende: ze hebben de eerste avond een stilzit gehad.

Paar	Avond 1	Avond 2	Avond 3	Avond 4	Gemiddelde
Hans en Ineke	59.82%	51.02%	52.30%	59.69%	

Opgave 12

Volgens het reglement van de clubcompetitie krijgt een paar dat met een invaller speelt, voor die avond de behaalde score met de invaller met als maximum het eigen gemiddelde over de andere avonden die het paar compleet gespeeld heeft.

Onderstaande paren hebben allebei de vierde (laatste) avond van een serie met een invaller gespeeld. Beide paren hebben geen enkele avond een stilzit gehad. Bereken het uiteindelijke gemiddelde voor deze twee paren.

Paar	Avond 1	Avond 2	Avond 3	Avond 4	Gemiddelde
Jolien en Kees	58.71%	45.67%	47.45%	55.61%	
Leo en Merel	48.44%	60.19%	57.48%	45.41%	

De antwoorden van het CLB-examen Spelregels

met commentaar door Marcel Schoof

1. 47E1

Oost mag ♣3 straffeloos opnemen.

Een makkelijke binnenkomer. Als de tegenstander je op het verkeerde been zet door te suggereren dat je uit mag komen, mag deze kaart straffeloos terug. Wijs de spelers er wel op dat de teruggenomen kaart toegestane informatie is voor de tegenstanders maar dat dit voor de leider 'verboden' informatie is.

2. 28B

Door het bieden van noord is het 1♠-bod straffeloos vervallen. (Alleen mag west geen gebruik maken van de informatie die hij kreeg door het 1♠-bod.)

Een vaker voorkomende situatie. Bieden door degene die aan de beurt was om te bieden, maakt het bieden voor de beurt ongedaan maar west mag geen gebruik maken van het openingsbod van oost. Als oost later de kleur en zijn kracht via andere biedingen duidelijk

maakt, is de informatie weer legaal beschikbaar voor west.

3. 14B1

De wedstrijdleader legt ♥A bij de kaarten van de blinde en het spel kan daarna gewoon doorgaan.

Een vraag waar een kandidaat fout kan gaan. De aanhef van art. 13 geeft met een voetnoot aan dat met 51 kaarten artikel 14 van toepassing is. ♥A wordt bij de kaarten gelegd en het spelen gaat gewoon verder. Soms is het ontbreken van die kaart een voordeel voor de partij die niet geteld heeft (een kansloze manche is niet uitgeboden) maar vaker is het voordeel voor de tegenstanders.

4. 68 voetnoot

Noch ♥A noch ♥V wordt een strafkaart; oost beslist zelf welke kaart hij speelt.

De eerste lastige vraag. Het goede antwoord zit vervat in een ontkenning. Als de spelregels van voren naar achteren gelezen worden, kun je via 58B2 en 50D bij de strafkaarten uitkomen. De voetnoot van artikel 68 (opeisen en afstaan van slagen) heeft echter de belangrijke informatie (maar daar zoek je niet meteen). In de lopende slag eis je niets op en krijg je hiervoor ook geen strafkaarten. Een bijzondere plek om de oplossing te zoeken want juist het feit dat je niet opeist, is bepalend. Een weetje.

5. 67B1

Oost moet meteen een kaart tussen de gespeelde kaarten leggen en wordt geacht verzaakt te hebben. Als oost-west nog slagen maken, moeten ze er één aan noord-zuid overdragen.

De toevoeging 'oost heeft op de laatste klaveren een kleine schoppen gespeeld' geeft aan dat 67A niet van toepassing is. 67B leidt naar de juiste bepaling en de WL geeft oost de mogelijkheid om direct een kaart toe te voegen aan de gespeelde kaarten. De straf is erg hoog want ongeacht of er verzaakt is, moeten OW één slag overdragen als zij slagen maken.

6. 46B aanhef

De leider mag de aas spelen want zijn bedoeling staat onomstotelijk vast door de opmerking.

Veel spelers denken dat zij nu mogen eisen dat de leider de vrouw speelt omdat er gesneden gaat worden. De bedoeling van 'snijden' is echter eenduidig. Als west een kleintje bij speelt, wordt de vrouw gespeeld en als de heer verschijnt, wordt het aas gelegd. De aanhef van 46B is hierin duidelijk.

7. 21B

Noord wordt in de gelegenheid gesteld zijn pas te vervangen door een andere bieding (hij mag alleen zijn bieding wijzigen als de uitleg van invloed is). Als hij dat doet, gaat het bieden verder.

Wijzigen van de bieding mag volgens artikel 21B1. De laatste pas van noord mag terug en hij mag een andere bieding doen als zijn pas gebaseerd is op de wetenschap dat achter hem de harten zitten. Arbiters moeten erop bedacht zijn dat zij controleren of de wijziging terecht is.

Voor het behalen van de punten was verwijzing naar 21B3 niet nodig maar ook zuids pas kan op het ontbrekende alert gebaseerd zijn. Er moet dan achteraf een arbitrale score worden vastgesteld.

8. 55B2

♣V wordt straffeloos teruggenomen en de leider moet uit de blinde een kaart naar keuze spelen.

'Wie het eerst komt, het eerst maalt', is het spreekwoord dat van toepassing is. Nadat de overtreding is vastgesteld (door west), heeft oost als eerste gekozen. ♣V mag straffeloos terug en er mag een willekeurige kaart uit de dummy gespeeld worden. Arbiters vergeten wel eens te vermelden dat de leider niet verplicht is om klaveren te spelen uit de dummy. Ook 55C is van belang. De leider mag zijn speelplan niet baseren op het feit dat oost niet accepteert.

9. 9B1b of 43A1

Ja, nadat de aandacht is gevestigd op een onregelmatigheid mag ook de blinde de wedstrijdleider ontbieden.

Een standaardgeval. De dummy mag niet als eerste wijzen op de overtreding (dat heeft de leider in dit geval gedaan) maar hij mag wel de WL roepen.

10.39

4♠ wordt straffeloos geannuleerd.

Bieden na de afsluitende pas wordt geannuleerd. Aangezien de leider aan de dummy geen OI kan geven, is dit straffeloos.

11.25B

De wedstrijdleider vertelt noord dat hij niet meer mag wijzigen.

Noord is te laat. Het mogen wijzigen van de bieding via 25B mag zolang de LT nog niet heeft geboden. Hier heeft oost al gepast en is er voor noord geen weg terug. Vergeet niet om zuid te wijzen op de OI die noord met deze actie heeft gegeven.

12.62D2

West mag in deze slag geen gebruik maken van het feit dat oost ♦B heeft (west moet nu ♣B weggooien, het weggooien van ♦V zou gebaseerd kunnen zijn op de

ongoorloofde informatie dat oost ♦B heeft).

Een vraag waar de niet-oplettende lezer de mist ingaat. Het is een verzaking in de twaalfde slag (de elfde slag bestond uit 'zuid speelt nu ♥A van tafel waarop iedereen bekent'). 62D2 bepaalt dat west geen kaart mag kiezen die gebaseerd is op de wetenschap dat partner ♦B heeft. Hij moet ♦V nu vasthouden zodat zuid met ♣9 de slag maakt.

13.71B

Oost is op tijd voor dit type bezwaar tegen het afstaan van slagen door zijn partij.

5♦C wordt veranderd in 5♦-1.

Een contract dat al down was, blijft down. De WL hoeft niet meer te weten. De termijn van 79C is standaard dertig minuten nadat de officiële uitslag is gepubliceerd.

14.42B2 en 43A2c

De blinde mag proberen een onregelmatigheid door de leider te voorkomen (hij kijkt niet mee op eigen initiatief).

Het is een van de weinige rechten van de dummy om de leider voor fouten te behoeden. Art 43A is niet van toepassing want het initiatief kwam van west en niet van de dummy.

15.26A2

De eerste pas duidde ruiten aan en die informatie is niet herhaald. De leider kan daarom ruiten gebieden dan wel verbieden voor zolang oost aan slag blijft. (Let ook op de voetnoot bij de aanhef.)

De eerste pas geeft aan dat west ruiten heeft. Deze informatie is in het gecorrigeerde biedverloop niet herhaald (de tweede keer pas gaf geen voorkeur voor harten of schoppen aan!). 26A2 regelt dat de leider ruiten kan verbieden of gebieden.

16.66D of 65D

Zuid heeft zijn kaarten te vroeg geschud en het contract wordt één down geschreven.

Twee artikelen regelen deze situatie: 65D en 66D. Zolang er geen overeenstemming is, moet iedere speler zijn kaarten netjes laten liggen. De arbiter probeert eerst te herstellen maar als dat niet meer kan, wordt de overtreder bestraft door het resultaat volgens de (wel

zichtbare) kaarten van de tegenspelers vast te stellen.

17.16C en 45D

♠B, ♠V en ♠A worden straffeloos teruggenomen en de leider heeft geen recht op de informatie dat ♠V bij oost zit.

♠B, ♠V en ♠A mogen terug en de leider kiest een kaart uit de dummy. Hij mag echter geen gebruik maken van de informatie dat oost ♠V heeft. Een bepaling met een bijsmaak want oost speelt eerst bij en 'weet' nadat de slag voor de leider is dat er geen kaart door de leider genoemd is. De eerste overtreding is echter van de dummy en daar begint ook de oplossing.

18.35B

Alle biedingen blijven gehandhaafd maar bij zijn volgende bidbeurten op dit spel moet zuid wel passen.

Zuid begaat een overtreding door te bieden terwijl er een pasverplichting bestaat. West heeft deze overtreding geaccepteerd door te bieden. De verplichting om te passen blijft voor zuid voor de volgende biedronden wel bestaan.

In situaties waarbij een verplichting (of verbod) opgelegd wordt (zoals deze pas, strafkaarten of voorspeelstraffen), kan de arbiter het beste aan tafel blijven staan zodat de overtreder deze vergissing niet kan begaan.

Een examen dat goed te maken was met een mix van overtredingen in de speel- en biedperiode die geregeld voorkomen. Ik kan me bij vraag 3, 4 en 12 voorstellen dat de kandidaten gemakkelijk het verkeerde artikel hebben toegepast.

De antwoorden van het CLB-examen
Rekenen
met commentaar door Marcel Schoof

Opgave 1

Datum:		Groep:			Spelnr. 1		
Paar nr	Contract		Resul taat	Score		MP'	MP
	NZ	OW		NZ	OW		
1	-2-			+500		10	11.8
2	-1-	3♥D	-3		-500	0	0.2
3	3SA	-10-	C	+400		8	9.5
4	-7-			+100		2	2.5
5	-8-	Arb		G-		51% 40%	4.8
6	3♦	-11-	C	+110		4	4.8
7	-4-	3♥D	-1		-100	8	9.5
8	Arb	-5-			G+	60% 48%	7.2
9	3♦	-12-	+1	+130		6	7.2
10		-3-			-400	2	2.5
11		-6-			-110	6	7.2
12		-9-			-130	4	4.8
13	pas	-14-		0		0	0.2
14	-13-	pas			0	10	11.8

Een standaard rekenvraag. Bij Gem - en Gem + wel controleren of de totaalscore op de overige spellen resp. lager dan 40% of hoger dan 60% is. Hier is dat niet het geval, dus na de berekening Neuberg toepassen en op naar de volgende vraag.

Opgave 2

Datum:		Groep:			Spelnr. 2		
Paar nr	Contract		Resul taat	Spelnr.		MP'	MP
	NZ	OW		NZ	OW		
1	1SA	-2-	C	+90		9	13.3
2		-1-			-90	3	4.7
3	-16-	1SA	C		+90	8	11.9
4		-15-			+200	12	17.6
5	-8-	4♣	-1		-50	6	9.0
6	1SA	-7-	-1	-100		2	3.3
7		-6-			+100	10	14.7
8	-5-			+50		6	9.0
9	4♠	-18-	C	+620		50%	9.0
10	-19-	3SA	-3		-150	0	0.4
11	4♠	-20-	+1	+650		65%	11.7
12		-17-			-650	55%	9.9
13	2♦	-14-	C	+90		9	13.3
14		-13-			-90	3	4.7
15	2♥	-4-	-2	-200		0	0.4
16	-3-			-90		4	6.1
17	4♠	-12-	+1	+650		65%	11.7
18		-9-			-620	70%	12.6
19	-10-			+150		12	17.6
20		-11-			-650	55%	9.9

Een rekenvraag met een aparte groep om uit te rekenen. Nu er maar 3 scores in de groep vallen, worden deze beloond met 50 - 60 - 70%. Bij gelijke scores wordt dit gemiddeld. Als er meer scores in een aparte groep vallen, moeten beide groepen uitgerekend worden volgens de standaardmethode en vervolgens met Neuberg worden opgeblazen.

Opgave 3

Datum:			Groep:			Spelnr. 3	
Paar nr	Contract		Resul taat	Score		MP'	MP
	NZ	OW		NZ	OW		
1	3SA	-2-	+3	+490		3	3.8
2		-1-			-490		7
3	3SA	-10-	+3	+490		3	3.8
4	7♣	-7-	-1	-50		0	0.2
5	7♣	-8-	C	+1440		8	9.8
6	7♣	-11-	arb	G-		48% 40%	4.0
7		-4-			+50		10
8		-5-			-1440		1
9	6SA	-12-	C	+990		6	7.4
10		-3-			-490		7
11		-6-			-1440		1
12		-9-			-990		4

In deze vraag zien we dat scores niet altijd complementair zijn. In de NZ-richting wordt een Gem - gegeven terwijl OW hun score behouden. Alleen de NZ richting moet vervolgens met Neuberg worden omgerekend.

Opgave 4

Datum:			Groep:			Spelnr. 4	
Paar nr	Contract		Resul taat	Score		MP'	MP
	NZ	OW		NZ	OW		
1	3SA	-2-	C	+600			4
2		-1-			-600		8
3	3SA	-10-	-1	-100			1
4	4♠	-7-	+1	+650			10
5	4♠	-8-	C	+620			7
6	3SA	-11-	-1	-100			1
7		-4-			-650		2
8		-5-			-620		5
9	4♠	-12-	C	+620	25B2b	7 40%	4.8
10		-3-			+100		11
11		-6-			+100		11
12		-9-			-620		5
13	-14-			+800			12
14	-13-	2♥D	-3		-800		0

Ook deze vraag lijkt op de vorige vragen maar nu is art 25B2b toegepast. Paar 9 kan niet hoger scoren dan Gem -. Nu er geen arbitrale score is uitgedeeld, wordt de scorekaart gewoon uitgerekend (en dus geen Neuberg). Als blijkt dat paar 9 meer dan Gem - scoort, wordt alleen hun score aangepast.

Opgave 5

Datum:			Groep:			Spelnr. 5	
Paar nr	Contract		Resul taat	Score		MP'	MP
	NZ	OW		NZ	OW		
1		-6-		-130		4	5.7
2	-15-			+50		2	3.0
3	3♦D	-4-	+1	+870		10	13.7
4		-3-			-870	0	0.3
5		-10-			-110	6	8.3
6	3♦	-1-	+1	+130		6	8.3
7		-16-			-600	2	3.0
8	Arb	-9-		G+		67%	9.4
9	-8-	Arb			G-	35%	4.9
10	3♦	-5-	C	+110		4	5.7
11	3SA	-14-	-3	-300		0	0.3
12	-13-	Arb		G-		63% 40%	5.6
13	Arb	-12-			G+	60% 51%	8.4
14		-11-			+300	10	13.7
15	-2-	3♥	-1		-50	8	11.0
16	3SA	-7-	C	+600		8	11.0

Opgave 6

Datum:			Groep:			Spelnr. 6	
Paar nr	Contract		Resul taat	Score		verschil	IMP
	NZ	OW		NZ	OW		
1	2♠	-14-	-1	-50		-170	-5
2		-11-			+300	+420	+9
3	2♠	-4-	C	+110		-10	0
4		-3-			-110	+10	0
5		-12-			-110	+10	0
6	-10-			+500		+380	+9
7		-13-			+50	+170	+5
8	-9-			+800		+680	+12
9	-8-	4♥D	-3		-800	-680	-12
10	-6-	4♥D	-2		-500	-380	-9
11	4♠D	-2-	-2	-300		-420	-9
12	2♠	-5-	C	+110		-10	0
13	3♠	-7-	-1	-50		-170	-5
14		-1-			+50	+170	+5

Commentaar bij 5

Een controlevraag met paren die over de andere spellen wel hoger/lager scores dan Gem +/- . De paren 8 en 9 zouden te weinig resp. te veel krijgen op dit spel als er niet wordt gecontroleerd.

Bij minder dan tien scores worden de hoogste en laagste score niet meegenomen in de berekening van de datum-score. Vervolgens moet gewoon het verschil in de tabel opgezocht worden.

Problematisch is wel het rekenen met een negatieve datum-score maar met goed blijven nadenken mag dit geen probleem zijn. Als er tijd voor is, kan het ook helpen om na de berekening te kijken of de slechtste score het laagste aantal IMP'en heeft en zo naar boven te werken.

Commentaar bij 6

Van de parenberekening nu naar een butler-wedstrijd. Hoewel maar weinig verenigingen deze mooie vorm van berekening gebruiken, behoort het wel tot de standaardbagage van de CLB'er.

Opgave 7

De briefjes van team 'Anna'

Sp	ge- ver	Kw	Contract		Res	Score		Sp	ge- ver	kw	Contract		Res	Score		Verschil		Imps	
			Wij	Zij		Wij	Zij				Wij	Zij		Wij	Zij	Wij	Zij	Wij	Zij
15	Z	NZ		3♠	-1	50		15	Z	NZ	3♠D		-2		300		250		6
16	W	OW		3♦	C		110	16	W	OW	3SA		C	600		490		10	
17	N	—		3♠	+1		170	17	N	—	Arb			G-	G-	G-		3	
18	O	NZ		3SA	+1		430	18	O	NZ	3SA		-1		50		480		10
19	Z	OW		2SA	C		120	19	Z	OW	1SA		-1		100		220		6
20	W	All	1♠		C	80		20	W	All	3♦		+1	130		210		5	
21	N	NZ		4♠	-2	100		21	N	NZ	3SA		C	400		500		11	
																		26	25

De briefjes van team 'Bernard'

Sp	ge- ver	Kw	Contract		Res	Score		Sp	ge- ver	kw	Contract		Res	Score		Verschil		Imps	
			Wij	Zij		Wij	Zij				Wij	Zij		Wij	Zij	Wij	Zij		
15	Z	NZ	3♠		-1	50		15	Z	NZ		3♠D	-2	300		250		6	
16	W	OW	3♦		C	110		16	W	OW		3SA	C	600		490		10	
17	N	—	3♠		+1	170		17	N	—	Arb			G-	G-	G-		3	
18	O	NZ	3SA		+1	430		18	O	NZ		3SA	-1	50		480		10	
19	Z	OW	2SA		C	120		19	Z	OW		1SA	-1	100		220		6	
20	W	All		1♠	C	80		20	W	All		3♦	+1	130		210		5	
21	N	NZ	4♠		-2	100		21	N	NZ		3SA	C	400		500		11	
																		22	29

IMP uitslag team Anna: 26-25 (WP: 15-15)

IMP uitslag team Bernard: 22-29 (WP: 13-17)

Uitslag in WP: Anna: 15 - Bernard: 13

(Ook goed: als -3 in de wij-kolom is geschreven worden de IMP uitslagen: 23-22 en 19-26)

Beide paren scoren op spel 17 Gem-. Bij alle viertallenwedstrijden waarbij straffen of arbitrale scores zijn uitgedeeld, moet de uitslag in tweeën worden uitgerekend. In deze gevallen zal het vaak voorkomen dat er in totaal minder dan 30 WP uitgedeeld worden. Als u dit in een wedstrijd doet, reken dan de score na want de meeste spelers weten niet hoe zij dit moeten berekenen (en trekken tegelijkertijd voor beide partijen 3 impen af zodat het verschil gelijk blijft).

Opgave 8

De briefjes van team 'Cornelis'

Sp	ver- op	Kw	Contract		Res	Score		Sp	ver- op	kw	Contract		Res	Score		Verschil		Imps	
			Wij	Zij		Wij	Zij				Wij	Zij		Wij	Zij	Wij	Zij	Wij	Zij
15	Z	NZ		3♠	-1	50		15	Z	NZ	3♠D		-2		300		250		6
16	W	OW		3♦	C		110	16	W	OW	3SA		C	600		490		10	
17	N	—		3♠	+1		170	17	N	—		3♥	-2	100	25B2b		70		2
18	O	NZ		3SA	+1		430	18	O	NZ	3SA		-1		50		480		10
19	Z	OW		2SA	C	25B2b	120	19	Z	OW	1SA		-1		100		220		6
20	W	All	1♠		C	80		20	W	All	3♦		+1	130		210		5	
21	N	NZ		4♠	-2	100		21	N	NZ	3SA		C	400		500		11	
																		26	25

De briefjes van team 'Dirk'

Sp	ver- op	Kw	Contract		Res	Score		Sp	ver- op	kw	Contract		Res	Score		Verschil		Imps	
			Wij	Zij		Wij	Zij				Wij	Zij		Wij	Zij	Wij	Zij		
15	Z	NZ	3♠		-1		50	15	Z	NZ		3♠D	-2	300		250		6	
16	W	OW	3♦		C	110		16	W	OW		3SA	C		600		490		10
17	N	—	3♠		+1	170		17	N	—	3♥		-2		100	70		2	
18	O	NZ	3SA		+1	430		18	O	NZ		3SA	-1	50		480		10	
19	Z	OW	2SA		C	120		19	Z	OW		1SA	-1	100		220		6	
20	W	All		1♠	C		80	20	W	All		3♦	+1		130		210		5
21	N	NZ	4♠		-2		100	21	N	NZ		3SA	C		400		500		11
																		24	26

IMP uitslag team Cornelis: 26-25 (WP: 15-15)

IMP uitslag team Dirk: 24-26 (WP: 14-16)

Uitslag in WP: Cornelis: 15 - Dirk: 14

(Ook goed bij team Cornelis: als -3 in de wij-kolom is geschreven wordt de IMP uitslag: 23-22)

Deze vraag lijkt op de vorige vraag maar de herberekening vindt nu alleen maar plaats voor team Cornelis. Ze verloren op het spel slechts 2 IMPen en dat wordt veranderd in 3 IMPen verlies.

Opgave 9

Draaiend Scheveningen

De kenmerken van een schema moeten bekend zijn. Als er op een club of wedstrijd een schema gekozen moet worden, moet u wel weten waarom u een bepaald schema kiest.

Opgave 10

BC Evert 1: 1 WP of een waarschuwing

BC Femke 2: 2 WP

BC Gratia 3: 4 WP

(Wedstrijdreglement art. 22 en 26)

Dit is gewoon opzoeken in het WR en mag niet fout gaan.

Opgave 11

55.53 %

(20x59,82 + 24x51,02 + 24x52,30 + 24x59,69)

92

De computer doet het automatisch goed maar bij veel verenigingen wordt het gewogen gemiddelde niet correct toegepast. De score van de 1e avond is berekend over minder spellen en mag voor het gemiddelde dus niet even zwaar wegen als de andere avonden.

Opgave 12

Jolien en Kees: 50,61 %

Leo en Merel: 52,88 %

Jolien en Kees: eigen gemiddelde (e.g.) over de 3 andere avonden: 50,61%, dus voor 4e avond e.g.

Leo en Merel: e.g. is 55,37%, dus behaalde score op 4e avond telt gewoon mee.

Een toepassing van clubreglementen die veel voorkomt. Er zijn allerlei varianten denkbaar

en bij deze vereniging kun je met een invaller niet méér scoren dan wat je gemiddeld met je eigen partner gehaald hebt.

Over alle op de vereniging voorkomende situaties zijn vragen gesteld. Vooral toepassing van Gem - en Art 25B2b kan wel eens tot verwarring leiden maar als de kandidaten de regeltjes hebben bestudeerd, kan er met dit rekengedeelte weinig fout gaan.

One void too many

Hans van Staveren

Hans van Staveren was tijdens het WK 2005 in Estoril als bezoeker aanwezig. Toen er een onverwacht grote deelname aan de "Transnationals" was, werd hij gevraagd om arbiter te zijn. Van het een kwam het ander, hij sprak met wat spelers en hoorde kritiek op het gebruikte schudprogramma omdat de spelverdelingen niet zouden kloppen: veel te wilde spellen. En aangezien Hans zelf het schudprogramma heeft gemaakt, kon hij dat niet over zijn kant laten gaan. Hij schreef een stukje in het Daily Bulletin met als titel "One void too many". Onderstaand leest u de vertaling.

Heel lang geleden schudden de deelnemers aan de Bermuda Bowl zelf hun kaarten. Computergeschudde spellen deden enkele tientallen jaren geleden hun intrede en zeker in het begin hadden de spelers sterk de indruk dat deze handen veel te wild waren. Het is inmiddels duidelijk dat dat werd veroorzaakt omdat met de hand geschudde spellen veel te vlak zijn omdat de spelers niet voldoende schudden maar toch komt het onderwerp af en toe weer eens naar voren.

Tijdens dit kampioenschap waren er enkele bijzonder spannende wedstrijden met moeilijke spellen en de geruchten zoemden door de hal. We hebben daarom een statistisch programma alle gespeelde spellen in de kwalificatie en de eerste vier zittingen van de kwartfinales laten onderzoeken, in totaal gaat het om 484 spellen. De resultaten waren buitengewoon, niet omdat de handen zo vreemd waren maar juist andersom: ze voldeden waanzinnig goed aan de waarden die statistisch mogen worden verwacht. Als voorbeeld hier een tabelletje met het aantal renonces, singletons, etc. van alle 484 spellen.

Kleurlengte	gevonden in de praktijk	theoretisch te verwachten
0	100	99
1	596	620
2	1569	1594
3	2278	2217
4	1890	1848
5	916	966
6	317	322
7	67	68
8	10	9
9	1	1

Slechts één renonce teveel! Je zou in de praktijk mogen verwachten dat er wat meer afwijkingen zijn omdat het om een relatief beperkt aantal spellen gaat.

Het schudprogramma dat bij WBF-kampioenschappen sinds de Olympiade in Maastricht 2000 in gebruik is, is Big Deal en het is geschreven door Hans van Staveren, een wiskundige en bij dit toernooi aanwezig als wedstrijdleider bij de "Transnationals". Het programma maakt gebruik van het feit dat, ondanks dat het aantal mogelijke bridgehanden enorm groot is, het wel een eindig nummer is. Om precies te zijn: er zijn 53.644.737.765.488.792.839.237.440.000 mogelijke bridgespellen, een getal dat vrijwel onmogelijk is om uit te spreken.

Het programma genereert een random getal tussen 0 en het bovenstaande en zet dat vervolgens om in een bridge spel. In de praktijk speel je dus eigenlijk gewoon een getal! Details over het programma, inclusief de volledige documentatie en de bronnen, zijn beschikbaar op internet op www.xs4all.nl/~sater. Iedereen die interesse heeft, kan daar een kijkje nemen of zelfs proberen om een foutje in de software te vinden. We nodigen alle nationale bridgebonden uit om een statistisch

onderlegd lid te vragen er eens goed naar te kijken. (...)

Een ding dat niet uit het oog mag worden verloren bij het gebruik van de goede software is het volgen van de juiste procedures. Het genereren van de spellen wordt gedaan door Ton Kooijman, de operations director van de WBF, op een computer in de dupliceerruimte die los staat van alle op het netwerk aangesloten computers. De spelverdelingen verlaten deze ruimte niet totdat alle spelers aan tafel zitten voor de te spelen ronde. Zelfs Ton zelf ziet de handen niet voordat ze worden geprint en dat is tien minuten na de start van de ronde.

Stop dus met het je zorgen maken over waar de spellen vandaan komen en begin met nadenken over hoe je ze moet spelen.

Naschrift HvS: in het artikel stond ook, bij (...), een voorstel voor een bijeenkomst voor geïnteresseerden maar daar kwam helaas niemand opdagen. Klagen best, maar nadenken ho maar. Zo gaat dat tegenwoordig.

Henk de Ruiters uit Ede schreef n.a.v. Hans' artikel een stukje voor zijn clubblad. Omdat er ruimte over is maar ook om te laten zien hoe dit onderwerp aan clubleden gepresenteerd kan worden, wordt het hier overgenomen.

Bij toernooien waar gespeeld wordt met spellen die óf met de hand óf met behulp van een computer programma zijn geschud, zijn de beweringen niet van de lucht wanneer zich exceptionele verdelingen voordoen. Men beweert dan dat de spellen gestoken zijn. Aan de hand van drie van de 24 spellen wil ik deze kwalijke opvatting logenstraffen. Deze drie spellen kwamen voor op de clubavond van EBC en waren geschud en gegeven door de leden van de club.

Het eerste spel, wij wel, zij niet kwetsbaar. Partner opent 1♣, rechts past en mijn hand is

♠ HB8742	Je eerste bijbod is 1♠.
♥ 84	Partner biedt 1SA en
♦ AV42	rechts komt er in met
♣ A	2♥. Met 3♥ kun je naar

een hartendekking informeren. Ik besluit dat ik met deze kaart schoppen wil spelen en bied dus 4♠. Dat wordt uitgepast. Links komt natuurlijk met harten uit en partner legt de volgende dummy op tafel:

♠ A	Rechts neemt ♥H met
♥ HV72	♥A en speelt een kleine harten na die door
♦ 653	links wordt getroefd.
♣ H10875	

Een kleine klaveren volgt voor ♣A en ik vervolg met een kleine schoppen voor de aas en rechts bekent niet. Het enige verbazingwekkende was natuurlijk dat links mij dit contract ongedoubleerd liet spelen. Toch scoorde het maar 30%.

Volgende tafel. Partner opent 1♦, rechts past en mijn hand is:

♠ 632	We spelen inverted
♥ AV	minor. Mijn punten zijn
♦ B109752	niet overdadig maar ik
♣ A4	besluit tot 2♦. Partner

biedt nu 2♠ dat een schoppenstop belooft en niet forcing is. Ik heb controles in beide andere kleuren en besluit dat 6♦ ver weg is en biedt dus 3SA.

Uitkomst is een kleine harten en dit is de dummy:

♠ AB5	Een gelukkige uitkomst.
♥ B	Met vijf ruitenslagen,
♦ HV8643	twee in harten en in
♣ B87	schoppen en klaver elk

één komt het contract binnen. Het scoort 100%. Zoals je ziet is 5♦ niet te maken. Daarom noem ik dit spel niet, maar wel vanwege het feit dat we nu beiden over een zeskaart in dezelfde kleur beschikken.

Twee tafels later. Ik open 1♣ (4+), links zegt doublet en partner biedt 1♦. Rechts past en ik bied mijn vierkaart harten aan. Links past en partner vervolgt met 3♦, een zeskaart en 11-12 punten. Dit wordt uitgepast. Mijn rechtertegenstander start met ♦H, op zich een merkwaardige start. Even later toch weer niet want hij heeft ♦HV10 zesde. Het contract gaat roemloos vier down, ook weer ongedoubleerd, voor een score van 0%. Gedubbeld zou het dezelfde score hebben opgeleverd. Waarom geen doublet zult u vragen. Wel, hij had het informatiedoublet van zijn partner in de eerste ronde niet gezien. Zou hij dat wel hebben gezien dan zouden zij hebben gespeeld en meestal ging men down in die lijn. U ziet, drie van de 24 spellen met grillige verdeling. Je kunt ze, zoals ik in het begin al opmerkte, dus gewoon op je eigen clubavond tegenkomen.

Weko-wijzer

Een uitgave van de Wedstrijd Commissie
van de Nederlandse Bridge Bond
Verschijnt vier keer per jaar

Redactie: Marc van Beijsterveldt
p/a Bondsbureau NBB
Kennedylaan 9
3533 KH Utrecht

Abonnement: € 6,81 per jaar

Nieuwe Abonnementen worden genoteerd na
storting van € 6,81 op postrekening 22.77.99
t.n.v. NBB te Utrecht, o.v.v. Weko-wijzer

Het volgende nummer verschijnt zomer 2006